

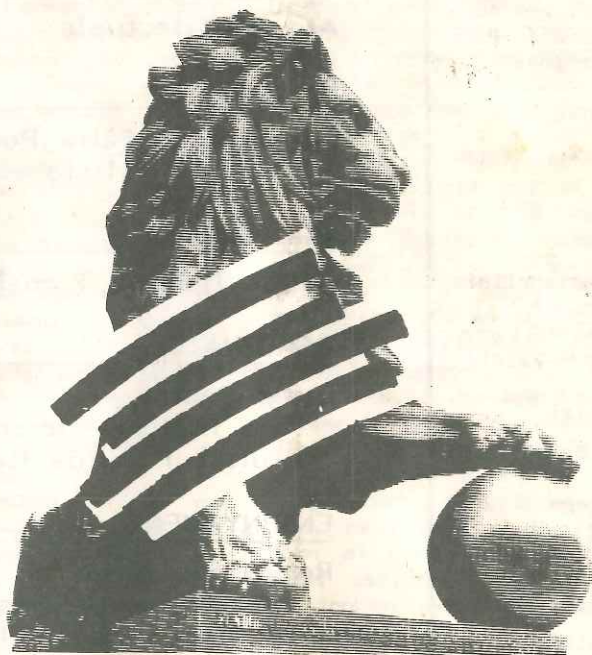
mallorca socialista

Edita: **PSM** ESQUERRA NACIONALISTA

EPOCA II n° 4 Juny-1986

Preu: 100 ptes

LA NOSTRA ESQUERRA

... al Parlament!

mallorca socialista

Coordinació:

Bernat Aguiló
Jerònia Arbona
Damià Pons
Josep Tur

Col.laboradors:

Mateu Morro, Jaume Nadal
Lluís Garcia Sevilla,
Damià Ferrà-Pong, Joan Mir
Joan Perelló, Andreu Oliver
Bartomeu Mestre, Antoni
Rosselló, Sebastià Serra,
Margalida Bujosa, Josep
Estelrich, Macià Garcies,
Pere Palou, Joan Barceló,
Bernat Joan, Guillem Adro
ver, Antoni Samsó, Pere
Sampol, Jaume Ordines.

Fotografia:

Francesc Amengual, Bernat
Aguiló.

Edita:

PSM Esquerra Nacionalista
Carrer Temple, 7
07001 Ciutat de Mallorca
Telèfons: 221626-221414

Imprimeix:

Edicions Brins

Dipòsit legal:

P.M. 511/77

Observació:

"Mallorca Socialista" és una publicació oberta a les opinions del nacionalisme d'esquerra i progressista. L'opinió de la publicació i del PSM-ESQUERRA NACIONALISTA només que da exposada a l'editorial.

Sumari

EDITORIAL	3
La veu de les Illes al Parlament	
SOBRE EL FET NACIONAL	5
Entrevista a Mateu Morro Entrevista a Sebastià Serra Entrevista a Damià Ferrà-Pong	
OPINIÓ	13
PSM: Una esquerra nova i nostra La nova esquerra ¿una alternativa?	
PROGRAMA ELECTORAL DE "LA NOSTRA ESQUERRA	15
PER UNA ESQUERRA NACIONALISTA	19
OPINIÓ	20
Als intel.lectuals	
A DEBAT	21
El ministre Fèlix Pons, un nacionalista espanyol	
CULTURA	24
PSOE: llengua i ensenyament	
PERSONATGE	26
Josep Benet. Una història personal de lluïtes i solidaritat	
ENSENYAMENT	29
Reflexions sobre el "Documento de bases para la elaboración del Estatuto del Profesorado	
MEDI AMBIENT	31
Qui defensa la mar, la terra i l'aire ?	

Editorial

LA VEU DE LES ILLES AL PARLAMENT

El govern del PSOE, fermament aco-
modat en el poder, fresca encara la
seva victòria en el referèndum sobre
l'OTAN, practicant un ús netament par-
tidista de la TV i coneixedor de sonde-
jos i enquestes que indiquen que de
bell nou obtindrà un percentatge molt
elevat del vot, planteja aquestes elec-
cions com un senzill tràmit per tal de
continuar gestionant l'estat quatre
anys més. Tenen moltes coses al seu
favor. Poca gent dubta que a hores
d'ara el partit en el poder no tindrà
grans entrebancs per a reeditar el seu
triomf de 1982. Aquest partit que de
proposar "el canvi" ha passat ha de
fensar la continuïtat amb lleugeres re-
formes superficials de les velles es-
tructures de l'estat franquista, somnia
amb permanentitzar el seu control i la
seva prepotència governamentalista.
Això pot tenir resultats molt negatius,
ja que el programa de govern que el
PSOE s'ha fet seu és el programa de
la dreta i del centralisme.

Les preteses "alternatives" de go-
vern dels partits d'àmbit estatal no
són tals. La dreta fraguiana de C. P.
a les eleccions de 1982 sols va obtenir
la meitat dels vots del PSOE i el 22
de juny corre el perill de restar enca-
ra més lluny. Ni com a oposició majori-
tària han estat encertats els conserva-
dors, acumulant despropòsits i incohe-
rències. No parlem ja de la seva la-
bor de govern en algunes comunitats
autònomes (cas malhaurat de les nos-
tres illes), veritablement escandalosa.
L'alternativa de C. P. no és seriosa,

i això ho sap molt bé el PSOE que sem-
pre ha volgut fomentar un bipartidís
me AP/PSOE en el qual ells hi tenen
totes les de guanyar.

La dreta del PRD no passa encara
d'esser un projecte. Un projecte ben
finançat per sectors de la banca que
veuen en aquesta operació la possibili-
tat d'endegar una Nova Dreta, capaç
de restar vots al PSOE i originar una
majoria similar a l'existent en el nos-
tre Parlament o a Galícia. No hi ha
cap projecte renovador ni cap criteri
autonomista darrera el PRD. UM s'ha
dissolt dins el PRD perquè l'objectiu
d'aquest partit és consolidar una dre-
ta espanyola no potenciar forces regio-
nalistes, i el model de partit és el
mateix del model d'estat: algunes con-
cesions a Catalunya, País Basc i fins
i tot a Galícia, i pels altres (entre
els quals hi ha les Balears) la unifor-
mització i el centralisme. En molts
d'aspectes votar PRD és votar C.P.

A l'esquerra el comunisme segueix
fragmentat. Malgrat que a la coalició
I.U. es produeix un reagrupament en
torn al PCE d'alguns sectors anterior-
ment escindits, les forces comunistes
es troben molt lluny d'arribar al ni-
vell de 1977 i 1979. Tampoc aquí hi
ha alternativa.

L'objectiu del PSM-Esquerra Naciona-
lista, al costat d'altres forces nació-
nalistes d'esquerra de Catalunya, País
Valencià, País Basc i Galícia, és for-
mar un grup parlamentari al Parla-
ment de Madrid; afirmar una veu prò-
pia dels nostres pobles. Perquè els

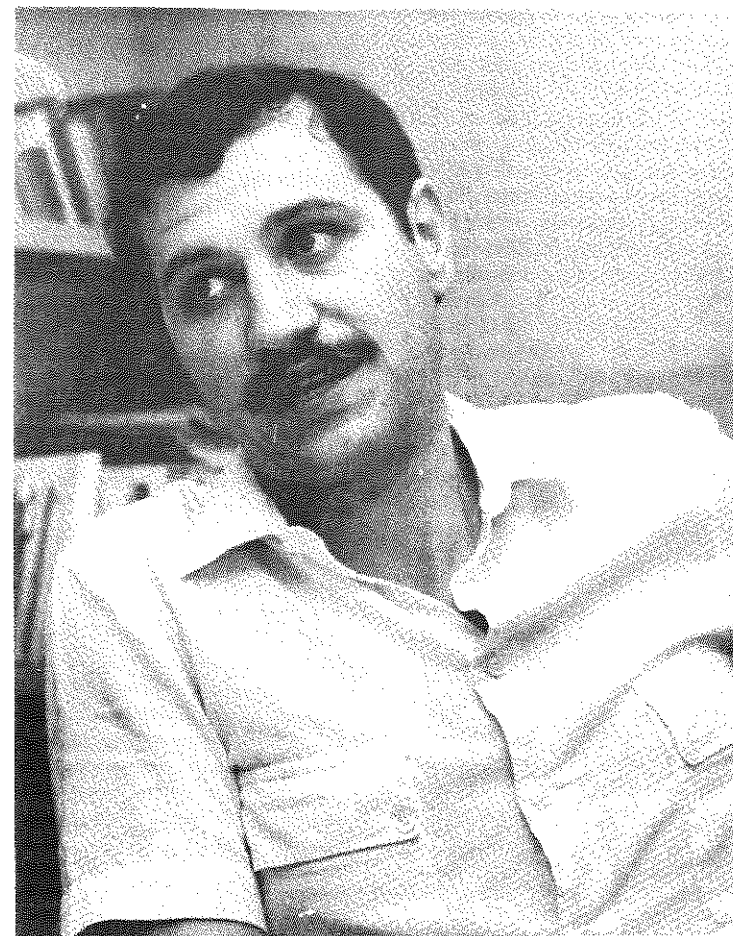
nostres drets nacionals, socials i ecològics no seran respectats si no hi ha una forta presència d'una esquerra que unifica en una mateixa lluita la recuperació col·lectiva de l'autogovern amb l'obtenció d'un model social més just i solidari. Per això votar el PSM-Esquerra Nacionalista, a més de reforçar el nacionalisme, és potenciar una esquerra nova i nostra.

El govern de Felipe González no ha estat un govern progressista ni d'esquerra, i el neocentrisme i l'assimilisme cultural han estat el nord de la seva acció. Votar PSOE avui és votar la continuïtat d'un camí de dretanització i de nacionalisme espanyol barrejat amb submissió dòcil a l'imperialisme ("el bon camí" en diuen ells). Votar el PSOE significa reafirmar aquest camí. L'esquema del "vot útil"

de l'esquerra no és avui aplicable al PSOE. Ens han dit prou que entre la dreta conservadora i ells ens cal triar los a ells, que si més no són més progressistes. Ja hem vist els efectes d'aquesta anàlisi: el PSOE ha fet la política de la dreta.

En aquestes eleccions, que s'inscriuen dins un procés que va començar amb el referèndum i ha de tenir una propera fita en les eleccions municipals i autonòmiques, l'únic vot realment útil per a l'esquerra i el nacionalisme és el vot al PSM-Esquerra Nacionalista. Els pobles de les illes es mereixen alguna cosa més que disziplinats diputats "pitjapots", ens cal una veu de les illes al Parlament. Votar el PSM-Esquerra Nacionalista és fer-la possible.

Entrevista a Mateu Morro

**L'ESQUERRA
NACIONALISTA
A MALLORCA**
(1900-1936)
A cura de Mateu Morro i Sebastià Serra

Biblioteca
dels Clàssics del
Nacionalisme Català

13

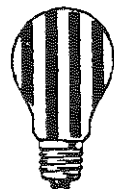
**ELS CLÀSSICS
DEL NACIONALISME
CATALÀ**

Una selecció dels escrits més
representatius de l'esquerra nacionalista
mallorquina abans de 1936
A cura de Mateu Morro i Sebastià Serra

Biblioteca dels Clàssics del Nacionalisme Català

ÉS UNA INICIATIVA CONJUNTA
D'EDICIONS DE LA MAGRANA / DIPUTACIÓ DE BARCELONA

NOVETAT

**ELECTRICA
NYEGOS**

Balmes, 45 - Dr. Ferrán, 12
Teléfono 29 58 18
PALMA DE MALLORCA

**FIOL, LLIBRES
ANTICS I MODERNS**
Oms, 45a / tel. 22 14 28
Ciutat de Mallorca / Espanya

L'home que encapçala la llista del PSM-Esquerra Nacionalista al Congrés és En Mateu Morro.

Milita al Partit des de l'any 1978 i actualment n'és el seu Secretari General. És un jove feiner, du a terme una llarga llista d'activitats dins les més diverses associacions i grups cívics i culturals, GOB, OCB, Revista Lluc, Revista Coanegra, Societat Arqueològica Lul·liana ... En Mateu ha volgut aportar l'element dinamitzador i activista al Partit, però sempre des d'una perspectiva de feina metòdica i ordenada.

Mallorca Socialista ha volgut recollir les opinions d'en Mateu referents a la situació política davant les properes Eleccions Generals.

MS. Quina és ara la situació de les autonomies?

-. Després d'aquests anys de govern del PSOE ens trobam davant una situació poc favorable al desenvolupament autòmic. Tota l'acció legislativa ha anat dirigida a convertir les autonomies en una pobra descentralització: la LOAPA (que llavors fou declarada anti-constitucional), oposició a l'ampliació de competències, ofegament econòmic, entrebancs de tota casta per a la normalització lingüística, una política cultural castellanitzant i assimilista, lleis sectorials que vulneren els estatuts, etc. El PSOE no ha fet una política autònomista, contràriament ha potenciat els aspectes centralistes i burocràtics de l'estat. Per a assolir un major grau d'autogovern són imprescindibles forces nacionalistes, tant a nivell social i cultural com a nivell polític i institucional.

MS. S'ha donat o no un increment en la potenciació del fet nacionalista a les autonomies?

-. La realitat nacional, l'existència de nacions diferenciades dins l'estat espanyol, és un fet històric inqüestionable. Però ens trobam amb una lluita entre forces oposades: d'una banda el centralisme que pugna per transformar aquestes realitats en "folklore regional", alhora que referma les antigues pretensions del nacionalisme espanyol amb formes més subtils; de l'altra banda hi ha les forces nacionalistes, que a les illes s'identifiquen amb el PSM, que lluitam per l'autogovern i la consolidació i ampliació de l'autonomia. En la resolució d'aquesta lluita hi tenim el nostre futur com a nació diferenciada. Vull dir, emperò, que hi ha raons per a ésser optimistes, el nacionalisme a Mallorca i a les illes és una força creixent, renovadora i viva.

MS. Com entens la política del PSOE cap als nacionalismes?

-. La política del PSOE, tal i com el mateix Felix Pons declarava fa poc a "El Temps", té en aquest terreny dos caires: per una part una posició sobre el fet nacional com a realitat social més o menys arrelada (llengua, cultura, consciència diferencial, etc.), per una altra una posició front al nacionalisme com a fet polític, com a projecte nacional de vertebració autònoma de la nos-

tra societat. En el primer cas el PSOE adopta una política de no oposar-s'hi frontalment, fins i tot aparentment en fa seus alguns aspectes en les tasques municipals i autonòmiques, però evidentment sense fer res seriós per a evitar la desaparició paulatina d'aquesta realitat. En el segon cas, no hi ha dubtes, el nacionalisme s'ha de combatre radicalment, ja que és un competidor polític-electoral i representa una visió diferent de l'estat. El PSOE avui és el més eficaç portantveu del nacionalisme espanyol. El propi partit en el seu funcionament intern -enormement centralitzat- reproduïx una concepció profundament centralista.

MS. L'esquerra en general ha evolucionat cap unes noves tendències i uns nous pressupòsits ideològics. Com assimila el PSM-EN aquesta "nova esquerda"?

-. Dins les democràcies occidentals a la dècada del 80 és patent una gran desorientació de l'esquerra tradicional, en part perquè la social-democràcia s'ha anat decantant cap a la dreta -en alguns països més que als altres- fent-se seus tots els postulats neo-liberals i militaristes; en part perquè els partits comunistes s'han trobat entre uns esquemes ideològics força dogmàtics i un eurocomunisme -excepció feta d'Itàlia- menjat en el seu propi terreny pels socialdemòcrates i en part per últim, per l'emergència de nous moviments (ecologisme, pacifisme, nacionalisme, feminisme, etc.) que encara que aparentment siguin sectorials estan demostrant una gran capacitat de globalitzar una nova alternativa. Amb tot, la nova esquerda està per fer, i avui encara predomina el desencís de finals dels 70 i el confusionisme. Seria absurd situar-se en una posició prepotent i negar que les diferents tradicions de l'esquerra europea no estan en condicions d'aportar res, però des del PSM creim en la possibilitat d'una transformació socialista autèntica i amb el respecte a les llibertats democràtiques i el pluralisme, cosa que no creim que assegurin les estratègies socialdemocràtiques o d'un comunisme aturat als postulats tradicionals de la III^a Internacional. El PSM a més, des de Mallorca, fa una aportació absolutament nova: la vinculació d'un projecte de transformació social amb un projecte de sobirania nacional, a través d'una formulació

ideològica nacionalista d'alliberament oposada a la ideologia nacionalista espanyola, centralista i uniformitzadora, i a un regionalisme que sols pretén una descentralització administrativa com a objectiu polític, i una folklorització superficial com a projecte cultural.

El PSOE cada vegada més s'està definint per un partit institucional, íntimament lligat amb el poder estatal, purament gestor de la societat capitalista en col·laboració estreta amb els anomenats "poders fàctics", fins que no perdin el poder no parlaran de nou "canvi" i "d'esquerra", els partits comunistes estan massa tancats dins el seu propi model de partit, avui ja no viable a les societats occidentals, i la incomprensió que la "nova esquerda" no pot existir sinó és sobre la base del reconeixement que du inevitablement a la construcció d'una nova esquerda nacionalista, en la construcció de la qual es troba el PSM, com s'hi troben altres forces a Catalunya, Euskadi, País Valencià, Galícia, Canàries, etc.

MS. S'han fet crítiques, des dels mitjans de comunicació quant al PSM per no contribuir a la "unitat de l'esquerra" i al seu "enfortiment". Quines són les raons que van dur el partit a pronunciar-se per anar tot sol a les properes eleccions?

-. En primer terme la voluntat, com ja he explicat, de fer una esquerda nacionalista, des de Mallorca, no des de Madrid i des d'opcions d'obediència no mallorquina, en consonància amb el que a Euskadi representa Euskadiko Esquerra o a Galícia el PSG-Esquerda Galega. En segon terme, la clara consciència de la irrealitat d'aquesta "unitat de l'esquerra", que no és més que el PCE i poca cosa més, amb un plantejament de tipus oportunista i electoralista, intentant capitalitzar el vot negatiu a l'OTAN quan basta observar les comunitats autònomes on va guanyar per veure que la contribució del moviment nacionalista, el pacifisme i l'ecologisme, va ser fonamental.

MS. Quin és ara el contingent humà i social del PSM, a qui representa?

-. El PSM està format per treballadors, pagesos, professionals, estudiants, ... gent que ha pres consciència de la necessitat de lluitar per una Mallorca més lliure i més justa. Som un partit jove però molt vinculat a la nostra rea-

litat. El PSM és una força necessària per a què Mallorca compti amb una veu pròpia i autònoma.

MS. Resumeix el programa electoral del PSM-EN.

-. El nostre és un programa que té com a eixos l'obtenció de l'autogovern, des del qual poder plantejar unes relacions solidàries amb els altres pobles de l'estat i amb Europa. Això passa per la reforma de la Constitució i de l'Estatut, i per un canvi radical en la concepció de l'autonomia. Això cal fer-ho en una perspectiva neutralista, desvinculant-nos dels blocs militars i sense presència de bases nordamericanes.

A nivell econòmic cal racionalitzar i potenciar el sector públic, sense deixar d'ajudar les petites i mitjanes empreses. Es tracta de lluitar de manera eficaç contra l'atur, reduint la jornada de treball, a través de la inversió pública i a través de la petita i mitjana empresa. Cal potenciar la indústria i la tecnologia pròpies i cal també una política agrícola adreçada a resoldre favorablement la nostra integració dins la Comunitat Econòmica Europea. Som totalment contraris a l'energia nuclear i proposam la seva substitució, en un termini de cinc anys, a través de la potenciació d'altres energies. El desenvolupament econòmic no ha d'ésser a costa de la destrucció irreversible del medi natural.

Pensam que tota la població ha de tenir accés a la sanitat i aquesta ha d'estar descentralitzada, no limitada a grans concentracions hospitalàries com Son Dureta. A nivell educatiu creim que s'ha de consolidar de forma prioritària l'ensenyament públic i gratuït a tots els nivells. Per últim l'Estat no es pot desentendre -com ha fet el Govern PSOE- de la normalització de les llengües i cultures no castelles, cal una política cultural autènticament popular i nacionalitzadora.

MS. Quina anàlisi fa de les llistes que es presenten a aquestes eleccions?

-. La dreta ha oferit un espectacle lamentable a Eivissa i a Menorca, limitant en definitiva les possibilitats de l'opció reformista, que juga fort, condionada per la necessitat del PRD d'obtenir bons resultats en aquesta lluita per conformar una nova dreta. La Coalició Popular i el PRD es presenten amb l'expectativa d'aprofitar-se d'unes de

sastroses labors institucionals, tant del Consell Insular com en el Govern, cen trades en distribuir subvencions i practicar l'amiguisme. El PSOE presenta la llista que a Madrid han imposat, i també ens ha oferit un espectacle ben poc edificant, amb aquesta imatge de lluita per l'escó que han donat homes com Emilio Alonso, Gori Mir, etc.

MS. Guanyarem?

-. Per descomptat que sí. Per al poble de Mallorca i de les Illes l'única opció útil és la que no depèn d'interessos caciquistes i grups de pressió econòmics (cas de la dreta) i respon a les demandes de la nostra societat i no als criteris de Madrid (cas de l'esquerra Centralista). Estam convençuts que guanyarem, perquè sabem que la nostra lluita va molt més enllà que de les eleccions de dia 22, després vendran unes eleccions municipals i autonòmiques, i els nacionalistes estarem enfortits.

**LA NOSTRA
ESQUERRA**

PSM
ESQUERRA NACIONALISTA

Entrevista a Sebastià Serra

Sebastià Serra i Busquets, nascut a Palma -del Pla de Sant Jordi- el 1950, és Doctor en Història Contemporània i Professor de la Universitat. És Diputat al Parlament de les Illes i Conseller del Consell Insular de Mallorca. Es portaveu del grup Esquerra Nacionalista al Parlament.

MS. Sebastià, què en penses, de la política socio-econòmica del PSOE?

-. Al llarg d'aquests, quasi, quatre anys de legislatura dominada pel PSOE han estat moltes les il·lusions que s'han romput, però a ben segur que ha estat dins l'aspecte socio-econòmic on més ha notat el poble la manca d'una política veritablement d'esquerres.

Efectivament, les mesures que s'han impulsat des del govern no tenen una comprensió fàcil des de l'òptica popular i progressista. Una reconversió industrial es convertí en una successió de guerres urbanes entre policies i treballadors "reconvertits", a les zones afectades. Els que havien de ser els quatre anys de recuperació dels llocs de feina s'han convertit en un pou negre de difícil sortida, amb ja pràcticament tres milions d'aturats i sense poder veure la claredat de la sortida. Els treballadors que amb el nou govern sorgit de les eleccions del 82 esperaven una seguretat econòmica a la tardor de la seva vida, veuen decebuts com cada dia és més improbable gaudir d'una digna pensió de jubilació, alhora que, sospitosament, sorgeixen ofertes privades de plans de jubilació, inspirades per la possibilitat de beneficis econòmics aprofitant les poques perspectives que en aquest sentit ofereix l'Estat. Els treballadors de la terra veuen impotents com l'anunciada reforma agrà-

ria no passa de ser una maniobra electoralista sense veritable rassó dins la classe treballadora.

Contra l'atur només hi ha quatre sortides: A) 35 hores/setmana; B) Jubilació als 60 anys; C) impulsar les Cooperatives; D) a l'hora d'una reconversió industrial o una reconversió per qüestions de tecnologia, negociar amb els representants dels treballadors.

Des de l'òptica del PSM-Esquerra Nacionalista, tots aquests problemes esmentats anteriorment tenen solució. La de governar amb el poble i per al poble. I, no només per aquells ciutadans que des de posicions econòmiques molt afavorides han gaudit, amb aquest govern, d'avantatges que no havien tingut amb cap altre govern de dretes. És necessària una nova economia que signifiqui una reestructuració del sector públic per a una millor rendibilitat i que serveixi de dinamitzador i regula dor de l'economia, que es basi, també, en el foment de les Cooperatives i de les PIMES i que sigui capaç de crear el subsidi d'atur per a tota la població que hagi perdut la feina. En definitiva, una economia que subordini la productivitat a una concepció ecològica de la vida i la natura.

Dins de les nostres Illes Balears, és necessària una nova perspectiva agrària que, a partir dels problemes específics de la nostra terra, lluiti per a la seva solució, integrant-se positivament

a l'Europa agrària. És també necessari rompre el monocultiu turístic, impulsant una indústria pròpia i, això serà possible, invertint en les nostres indústries i explotacions en crisi garantint el manteniment dels llocs de feina i assegurant un relançament econòmic.

MS. I de la política exterior durant aquests quatre anys de govern socialista?

-. Els eixos fonamentals de la política exterior del PSOE han estat dos: la integració dins del Mercat Comú i dins l'OTAN. Tant un com l'altre s'han aconseguit, però quin preu hem pagat? Hem pagat el preu de la submissió als interessos USA i de les multinacionals, de l'enquadrament en una Europa mercantil dels Estats ...

Davant això, el PSM-Esquerra Nacionalista propugna la sortida de l'OTAN i la desaparició de les bases militars estrangeres i, també, dels blocs militars. Aquesta no és la nostra Europa, la dels mercaders. La nostra, és la dels pobles, la Europa unida amb un respecte total a les cultures avui oprimides, suprimint les fronteres.

El PSM-Esquerra Nacionalista fou l'única força representada al Parlament de les Illes que va fer campanya en favor del NO a l'OTAN en el passat Referèndum.

MS. El govern del PSOE ha fet una nova llei de règim local, és progressista?

-. No, en absolut. Aquest govern ens ha duit una conformació de l'Estat que en el seu nivell bàsic, els Ajuntaments s'ha convertit en una mena de regnes feudals o de taifes on el presidencialisme dels batlles fan quasi impossible l'oposició i la participació popular a través de les entitats ciutadanes.

No són aquests els Ajuntaments que nosaltres desitgem. Volem uns municipis democràticament governats, sense cap mena de presidencialisme, on la veu de les minories siguin respectades i a on no siguin possibles els abusos que avui es donen.

MS. Ha complert el programa electoral el PSOE?

-. L'octubre del 82, un nou govern sorgí de la voluntat popular. Un govern format a partir del suport del PSOE. Les promeses que va fer mobilit-

zaren àmplies capes socials amb l'esperança de veure satisfetes les necessitats més primàries. Quin ha estat el resultat? Dels 800.000 llocs de feina promesos aviat se'n feren enrera i el resultat ha estat un augment de l'atur fins a tres milions. De la sortida de l'OTAN, per què parlar-ne? Tal vegada hagi estat, aquesta, la major decepció política que es recorda en la Història Política d'Europa. Tal vegada, es pugui argumentar que els aspectes incomplets del programa del PSOE es deguin als grups de pressió multinacionals, exèrcit, banca ... Fons Monetari Internacional, USA-OTAN. Si és així, cal una forta pressió popular perquè es reconverteixi cap a una política progressista en favor de la justícia social i de la qualitat de vida.

MS. Com veu, Sebastià, la nova esquadra que dia rera dia es va consolidant per tota Europa i quin paper hi pot jugar el PSM-Esquerra Nacionalista?

-. Afortunadament hi ha signes d'esperança dins de la conjuntura política europea. Poc a poc es va conformant una nova esquerra que ve a ocupar el buit deixat pels partits d'esquerra tradicionals. Una nova esquerra fonamentada en el respecte a les llibertats individuals del ciutadà i en el respecte a les llibertats nacionals dels pobles europeus oprimits sota estats centralitzadors. Es una nova concepció de la política, lluny d'interessos econòmics i de burocratismes o de prepotència. Una política basada en l'equilibri ecològic en oposició a tota cursa d'armaments i la utilització de l'energia nuclear. Una política de la pau i de la justícia social. Es en aquesta línia d'actuació on cal inserir la política del PSM-EN, lluitant i essent la veu de les reivindicacions socials, nacionals, econòmiques, ecològiques i culturals dels sectors populars de les Illes Balears.

Amb aquestes directrius, el nostre Partit es coordina amb diversos col·lectius d'Esquerra Nacionalista de les diverses Nacions de l'Estat Espanyol. Un dels objectius de la present campanya electoral és formar un grup parlamentari d'Esquerra Nacionalista al Parlament de Madrid.

Jaume Ordines i Llobera

Entrevista a Damià

Va nèixer a Campanet el 12 de maig de 1949. Es casat i té un fill i una filla. Llicenciat en Filologia Catalana, ha realitzat una important tasca d'investigació de la nostra cultura. Actualment és Diputat al Parlament de les Illes Balears i Conseller del Consell Insular de Mallorca. Forma part de la Mesa del Parlament on ocupa el càrrec de Secretari. Ara és candidat al Senat per Mallorca.

MS. ¿Com valora la tasca realitzada pels Diputats i Senadors de les Illes d'ençà del 1977 i, sobretot, durant la legislatura dels 1982-1986?

-. Els Diputats i Senadors no són elements aïllats. Es un error valorar-los a partir de la seva personalitat individual. A les Corts Generals de l'Estat Espanyol no hi ha "individus" més o menys brillants: hi ha "partits polítics". Això ho estableix la Constitució a l'article 6è. quan diu que els partits "són instrument fonamental per a la participació política". I dins cada partit hi ha dos elements bàsics: ideologia i territori. Els Diputats o Senadors es mouen dins una "àrea ideològica" que els vincula i limita. D'altra banda hi ha el component territorial: els partits d'àmbit d'Estat Espanyol són la "traducció política de l'Estat", mentre els partits nacionalistes són "l'expressió política de la pròpia nacionalitat". Dins els partits d'àmbit estatal veiem com ostenten el poder els qui controlen -des de Madrid, és clar- l'aparell del partit. La millor mostra d'això és Alfonso Guerra: "el que se mueva, no sale en la foto". Aquesta disciplina centralista ofega totes les manifestacions "regionals" d'autonomia interna dins un partit d'àmbit estatal que pateix així un doble centralisme: d'una part és la repetició de l'Estat,

Ferrà-Ponç

de l'altra el seu aparell acaba regit a Madrid.

A partir d'això i des del moment que les Illes no han situat encara cap Diputat o Senador nacionalista a Madrid, els representants insulars que han passat per les Corts Generals s'han mogut dins una completa grisor. Dins els partits centralistes les Illes compten ben poc. Per la seva migrada demografia elegeixen una escassa representació: 6 Diputats i 5 Senadors. Això vol dir que les Illes "no decideixen" qui governarà l'Estat Espanyol. I com que no decideixen esdevenen un "factor marginal" dins els partits centralistes. Els seus militants a les Illes no tenen gaire pes dins el partit. Són militants d'una província dòcil i llunyana. I per tot això ¿què poden haver fet o què podran fer en el futur? Gairebé res. Algú ha dit que aquests Diputats o Senadors poden ésser de dues categories: "Pitja-botons" o "funcionaris". A les Illes n'hem tengut de les dues castes. Però sempre al servei del partit (UCD, PSOE, CAP, etc.) mai al servei de les Illes. Fent algunes preguntes i participant -generalment en silenci- a Plens i Comissions ja han acabat les feines. I mentre els enviem a través dels partits centralistes serà sempre això. Si fos a través del PSM-Esquerra Nacionalista seria tota una altra cosa.

MS. ¿Què pot aportar un Diputat o Senador del PSM-Esquerra Nacionalista a Madrid?

-. Molt. Basta veure els quatre Diputats al Parlament de les Illes Balears com han estat un factor clau de dinamització de la nostra autonomia. Els nostres Diputats i Senadors no estarien sotmesos a cap disciplina de partit feta des de Madrid. Podríem defensar allò que més convé als pobles de les Illes sense haver de passar "con la venia" d'En Guerra o d'En Fraga. Qui són els Diputats o Senadors del PSOE al País Basc o a Catalunya? Què fan a les Corts Generals? Comparem-ho amb la gran tasca d'un Bandrés (EE) o d'un Francesc Vicens (ERC) i veurem la diferència. Sentir la veu de Mateu Morro al Congrés de Diputats voldria dir que a les Illes s'ha guanyat una gran batalla, en un doble front: com a país i com a esquerra.

MS. ¿Quin és el model d'Estat del PSM Esquerra Nacionalista i com veu l'estructuració de les forces polítiques d'aquest Estat?

-. Nosaltres estam per la plena sobirania i pel ple autogovern de les nacionalitats dels Països Catalans, d'Euzkadi i Galícia. I que des d'aquest ple autogovern cooperem -d'igual a igual, ben entès- en un Estat Espanyol que sia una confederació de pobles. I a nivell d'Europa participem -com a membres de ple dret- en la Confederació Europea. Això va molt més lluny del que admet la Constitució, però entenem que és l'objectiu. Hi arribarem? Allò que importa és anar-nos-hi acostant a través de la lluita pacífica i democràtica, però ferma. I sense desànim. Fent nacionalisme feim nació. Fent centralisme -de dreta o d'esquerra- ens cavem la tomba com a poble.

Quant a estructuració de forces polítiques hi ha d'una banda les forces centralistes, de diferents ideologies. I de l'altra hi ha les forces nacionalistes, també diverses ideològicament. Nosaltres impulsam un nacionalisme d'esquadra que es coordina, a nivell d'Estat Espanyol, amb els dels Països Catalans Euzkadi i Galícia. Cooperam tots a fi que cadascú arrelhi més fonament en el propi país.

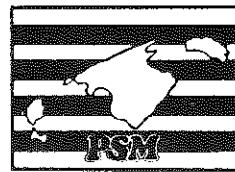
MS. ¿Perquè els mallorquins han de votar els candidats del PSM-Esquerra Nacionalista?

-. D'entrada perquè són persones que estan dins la política de forma desinte resada: han lluitat sempre per defen sar Mallorca i els interessos de les nos tres classes populars. No són oportunist es que s'apunten al carro triomfal dels guanyadors per consolidar interes sos personals. Són gent preparada i ho han demostrat als Ajuntaments, Con sells Insulars i Parlament de les Illes. I, a més a més, estan dins un partit que s'ha creat i es manté per defensar

els interessos de Mallorca enfront del centralisme d'una banda, i del pillatge dels interessos de la dreta, per l'altra .El poble de Mallorca hauria de fer una gran festa si el 22-J aconseguim un triomf. No serem nosaltres els qui haurem guanyat. Serà tota Mallorca. Els bons mallorquins, sobretot.

Jaume Ordines i Llobera

RAONS PER VOTAR

ESQUERRA NACIONALISTA

1 **ÉS EL VOT MÉS ÚTIL PER A LES ILLES BALEARS.**— Fins ara les Illes Balears han enviat a Madrid només Diputats i Senadors a través dels grans partits centralistes (UCD, PSOE, CP). En el Congrés i en el Senat no han fet res per a les Illes: han estat només elements dòcils sotmesos a la disciplina del partit. Els Diputats i Senadors més útils per a les Illes Balears són els qui, des d'una perspectiva progressista, tenen com a únic objectiu servir els interessos col·lectius dels nostres pobles insulars. Per això el vot al PSM-Esquerres Nacionalista és el vot més útil.

2 **ÉS CONSOLIDAR EL NACIONALISME.**— El PSM-Esquerres Nacionalista és l'únic partit que treballa al servei dels pobles de les Illes Balears sense obediències ni dependències exteriors. Fer-lo arribar al Congrés i al Senat és consolidar-lo definitivament i dotar el nostre país d'una eina de progrés i de futur.

3 **ÉS ASSEGURAR LA VEU DE LES ILLES A MADRID.**— Els Diputats i Senadors per les Illes Balears dels partits centralistes (UCD, PSOE, CP) han parlat poc i no sempre al servei de la nostra terra. Si volem que sentin la veu dels nostres pobles l'hem de fer arribar a les Corts Generals. Les Illes disposen del PSM-Esquerres Nacionalista com a eina per fer-se sentir a Madrid. A fi que les Illes siguin escoltades situem la nostra veu al Congrés i al Senat.

4 **ÉS ESCOLLIR LA PAU I EL DESARMAMENT.**— Si volem la pau, votem els qui defensen la pau. El PSM-Esquerres Nacionalista és l'expressió dels qui volen viure en pau i progrés. És un vot en contra de l'OTAN, de les bases militars estrangeres, dels blocs militars. És optar per un servei militar voluntari i en el lloc d'origen.

5 **ÉS OPTAR PER LA DEFENSA DE LA NATURA.**— La Humanitat només té futur si impulsa unes activitats econòmiques que respectin la Natura. L'home és part de la Natura i només pot viure com a un element de l'ecosistema planetari. El PSM-Esquerres Nacionalista és el nostre vot verd: per impulsar a les Illes un progrés econòmic harmònic amb la protecció integral de la Natura.

6 **ÉS AFIRMAR LA NOSTRA ESQUERRA.**— La dreta representa interessos de grups econòmics que aspiren a mantenir el seu poder dins l'Estat Espanyol. El PSOE ha deixat de ser una força d'esquerres per limitar-se al paper de gestor eficaç del capitalisme. Els treballadors, pagesos, classes mitjanes, petits i mitjans empresaris, etc. necessiten una força de progrés que impulsi a les Illes una alternativa de creixement econòmic solidari i autòcton, fonamentat sobre la racionalització del turisme, els plans industrials alternatius a la crisi i la reinversió dels impostos a la nostra terra, que faci possible la plena ocupació de tots els ciutadans.

7 **ÉS GARANTIR LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA I CULTURAL.**— El Govern del PSOE impulsa un neocentralisme bel·ligerant. Desdenya les autonomies, menysprea les cultures no castellanes i ignora el fet lingüístic català, basc i galleg. La normalització cultural i lingüística s'ha de fer també des de l'Estat. Votar PSM-Esquerres Nacionalista és impulsar i garantir definitivament el futur de les nostres màximes senyes nacionals d'identitat.

8 **ÉS DEFENSAR LA NOSTRA TERRA.**— Els pagesos, treballadors de la nostra terra, necessiten una força política que sigui una eina per fer arribar les alternatives agràries davant l'Estat Central. El nostre camp necessita programes agraris des de la perspectiva de les Illes per integrar-se positivament a l'Europa Agrària. El PSM-Esquerres Nacionalista és la veu de la terra a Madrid.

PSM: Una esquerra nova i nostra

PER PERE SAMPOL MAS *

De bell nou estam convocats a unes eleccions, en aquest cas per a elegir els diputats i senadors a les Corts Generals de l'Estat Espanyol. I com ja és habitual el PSM-Esquerres Nacionalista ha anunciat que es presenta i, a més, ho fa en solitari. Com que encara hi ha alguns sectors que no entenen els motius que impulsen al PSM a presentar-se lliurement a unes eleccions teòricament democràtiques, intentaré explicar-ho.

El Partit Socialista de Mallorca al llarg dels deu anys de la seva existència s'ha consolidat dins un sector de la societat mallorquina que l'identifica clarament amb el nacionalisme d'esquerres. Es a dir, que el PSM gràcies en aquests dos fonaments ideològics, íntimament lligats, disposa d'un projecte polític propi, distanciat clarament de qualsevol altra opció política existent a les Illes, sigui per la dreta o per l'esquerres. La nostra concepció del nacionalisme com a eina alliberadora d'un poble i a la vegada com a vehicle cap a un real internacionalisme, no té cap punt de comparació amb el regionalisme d'Unió Mallorquina. D'altra banda el nostre socia-

liame autogestionari no té res a veure amb els socialismes estatalsistes ni socialdemocràcies gestores dels interessos capitalistes.

Amb aquests dos elements, el PSM-Esquerres Nacionalista configura un projecte de país i d'Estat totalment distint als que tenen els partits estatals i, en canvi, coincidint amb els altres partits nacionalistes d'esquerres de l'Estat Espanyol. Aquesta concepció d'Estat, bàsicament, ens obliga a presentar-nos en solitari a les eleccions per aquests motius: en primer lloc perquè el nacionalisme d'esquerres a Mallorca sols assolirà la majoria d'edat quan tenguí representació al Congrés de Diputats i formi grup parlamentari amb la resta de diputats nacionalistes d'esquerres. La projecció exterior d'aquesta ideologia és de vital importància i l'únic camí, de baix a dalt, de la perifèria al centre, per a vertebrar un veritable estat federal. Aquesta concepció d'estat ens fa desconfiar dels partits amb estructures estatals, sigui el PSOE, els partits comunistes o projectes de verds que cauen tots en el mateix error, voler transformar la societat

capitalista adoptant l'esquema del major instrument d'aquesta societat, l'estat centralista.

Per a nosaltres una coalició de partits d'aquestes característiques sols obeeix a uns interessos electoralsistes, no ideològics. La Nova Esquerres s'ha de fonamentar sobre uns elements rupturistes, amb una escala de valors distinta a la tradicional, que recolleixi els valors pacifistes, ecologistes, liberals, humanistes i cristians progressistes, però fonamentalment el nacionalisme d'esquerres com a única eina transformadora realment de la cèdula organitzativa del món capitalista, l'estat centralista, cada dia més avar de poder, que el du a retallar progressivament la llibertat dels ciutadans, a controlar l'opinió pública, a legitimar l'ús de la violència quan es veu amenaçat, a reprimir les llibertats nacionals.

Aquesta és la lluita de deu anys del PSM que al llarg de la nostra breu però intensa història ens ha posat sempre al costat dels debils, ens ha fet pronunciar en contra de les basses ex-

trangeres, molt abans del referèndum, ens ha fet defensar la terra i ens fa viure per la nostra cultura i lluitar per la llibertat. Perquè aquests elements són l'essència de la nostra existència.

Per tot això ens presentem en solitari en aquestes eleccions, fora rebutjar ningú. Però la nova esquerra europea s'ha de fonamentar en l'Europa dels pobles i no dels estats. Ha de cercar la unitat, no l'unitarisme, a partir de la llibertat de cada una de les nacions europees, amb un respecte total a les cultures avui oprímides, suprimint les fronteres, però començant per les que tenim a casa nostra i separen el nostre poble.

Aquesta és la nova esquerra del PSM-Esquerres Nacionalista. Una esquerra fonamentalment internacionalista i solidària, perquè la nostra història ens fa ser comprensius amb els pobles oprímits. Aquest és el nostre projecte polític que oferim als mallorquins per a conquerir la llibertat. Una Esquerres Nova i Nostra.

* Membre de l'Executiva del PSM-Esquerres Nacionalista

La nova esquerra ¿una alternativa?

DAMIA FERRÀ-PONC ⁽¹⁾

Al voltant de la convocatòria electoral del 22-J ha tornat al temari d'actualitat la qüestió del *desencant*. El desencís dels ciutadans ha tengut, aquests anys darrers, moments prou diversos. I ha estat el resultat inevitable de la sobrevaloració mesiànica de l'establiment de la democràcia, primer; i de l'accés al poder de l'esquerra després. L'extinció de la dictadura franquista i la seva substitució per una democràcia parlamentària es produí al llarg de tres anys i culminà en la Constitució de 1978. Però aquest procés anava acompanyat per una eufòria popular que atribuïa a la nova democràcia propietats gairebé tamatúrgiques i l'establiment d'un ordre de lliberats on «tot seria possible». Però l'exaltada eufòria prest donà pas al desencís. L'ordenament formal de la democràcia no podia respondre a les grans esperances que s'hi depositaren. Els grans problemes socials, econòmics, institucionals, etc. només trobarien solució —si en trobaven— a través d'un procés llarg i difícil. Els anys de transició eufòrica (1975-1978) havien conclòs en una Constitució feta de consens i equilibri. Els succeï una etapa de frustració i desmobilització (1979-1981) que es feu evident a les eleccions de 1979. Les desil·lusions i l'esfondrament d'UCD crearen el marc adient on prosperaren les conspiracions militars involucionistes que culminaren en el cop d'Estat del 23 de febrer del 1981. Extingit el mite de «l'adveniment de la democràcia», la il·lusió popular fou enlluernada per un altre element màgic: una victòria de l'esquerra faria que «les coses canviassin i tot funcionaria». En aquest context es produí la gran victòria del PSOE el 28 d'octubre de 1982. Prest la gestió del PSOE —limitada a simple administració del sistema capitalista— generà altra cop el desencant dels ciutadans.

Ara es parla molt de la urgència de recobrar les il·lusions, de tornar a mobilitzar els ciutadans al voltant d'ideals engrescadors. Els pobles —com els individus— necessiten objectius de futur que estimulin la vida col·lectiva. Però més que encendre altre cop la llumènica embadalidora d'un nou mite irreal, valdrà més que l'objectiu que es proposi als ciutadans tengui més solidesa que lluentor. Un país establert sòlidament en un sistema democràtic no ha de ser sotmès a manipulacions destinades a generar entre els ciutadans ni l'exaltació ni la por, ni el maniqueisme ni el mesianisme. La campanya del referèndum sobre l'OTAN fou la demostració flagrant d'allò que no s'ha de fer amb els ciutadans d'un país d'Europa. El PSOE hi acabà de perdre l'escassa credibilitat que li quedava després de més de tres anys de promeses incomplides.

Els ideals de l'esquerra viuen una crisi dramàtica a l'Estat Espanyol. El factor generador d'aquesta crisi ha estat, indiscutiblement, un govern González que —després d'accedir al poder com a força d'esquerra— s'ha limitat a actuar com un gestor entusiasta —amb el badoc entusiasme dels neòfits o dels conversos— de l'aparell capitalista. A la decepció generada del PSOE cal afegir, a nivell de l'Estat Espanyol, la crisi i fragmentació dels comunistes. Tot plegat ha deixat el ciutadà d'esquerres desamparat i sense opcions polítiques estables amb les quals identificar-se. Per això, quatre anys després de la victòria del PSOE, l'esquerra com a ideal polític ha reculat dins la societat. Els mecanismes d'integració de les noves generacions dins la dinàmica col·lectiva han deixat perillosament de funcionar. La desmobilització de la joventut n'és una prova. I també un signe inquietant: el sistema democràtic només pot ésser

sòlid si és l'expressió de la dinàmica real de la societat civil. Contràriament, l'esquerra es limita cada vegada més a l'àmbit de les institucions i dels partits polítics. Una dinàmica altament perillosa que pot allunyar la joventut tant dels ideals de l'esquerra com de la identificació amb el sistema democràtic.

Enmig d'aquest panorama desolador a nivell global de l'Estat Espanyol, a les nacionalitats han aparegut ja alternatives amb capacitat d'engrescar la joventut en un gran projecte col·lectiu de futur. Són, per dir-ho senzillament, els «nacionalismes d'esquerra». Jo diria que són l'expressió —a les nacionalitats de l'Estat Espanyol— de la Nova Esquerra Europea. Els nous ideals esquerrans i nacionalistes arrelen amb força entre jovent. Allunyats d'un PSOE decepcionat i d'un comunisme fragmentat, la lluita nacionalista exerceix un atractiu fascinant. En un moment de crisi de valors i d'identitat, el nacionalisme és una proposta que permet la identificació —identificació militant, a més a més— amb la pròpia comunitat. I, en un temps desproveït de causes romàntiques, també un compromís d'affirmació combativa a favor de la pròpia terra amb tot el seu llegat ecològic, cultural i lingüístic. Tot això, en el marc d'un ideari progressista i de futur, capaç de lluitar ahora contra el conservadorisme i contra una socialdemocràcia que —des del neoneoliberalisme— s'ha identificat amb el sistema capitalista com a opció social i amb el vell nacionalisme hispànic en contra de les nacionalitats. Dins aquest plantejament crec que és just considerar que el PSM-Esquerra Nacionalista encarna els ideals de la Nova Esquerra. O millor: és la Nova Esquerra a casa nostra.

⁽¹⁾(Candidat al Senat per Mallorca del PSM-ESQUERRA NACIONALISTA).

PSM-ESQUERRA NACIONALISTA

ELECCIONS GENERALS
DE 22 DE JUNY DEL 1986

PROGRAMA ELECTORAL DE "LA NOSTRA ESQUERRA"

Al llarg de la transició de la dictadura cap a la democràcia (1976-1986), a les Illes Balears hem consolidat una força d'affirmació nacional i de progrés: *PSM-Esquerra Nacionalista*. Té ja més de 40 regidors a diversos municipis de les Illes. Es present als Consells Insulars de Mallorca i de Menorca. En el Parlament de les Illes Balears forma el Grup Parlamentari *Esquerra Nacionalista-PSM*. Els nostres regidors, batles, consellers i diputats han duit endavant una gran labor en defensa de l'ordenació racional del nostre territori a favor dels treballadors i pagesos, en el recobriment de la cultura de les

Illes i en la normalització real de la llengua catalana.

A nivell d'Estat Espanyol, el PSM-Esquerra Nacionalista es coordina i coopera amb els nacionalismes progressistes de Catalunya (ERC), del País Valencià (UPV), d'Euzcadi (EE) i de Galícia (PSG-Esquerda Galega). L'objectiu de totes aquestes forces polítiques és aconseguir una forta incidència a les properes eleccions generals i formar el Grup Parlamentari *Esquerra Nacionalista* a les Corts Generals de l'Estat Espanyol amb la finalitat de ser la *Veu de les Nacionalitats* en el Congrés i en el Senat, des d'una perspectiva d'esquerra.

PROGRAMA

1. ORGANITZACIO DE L'ESTAT

L'Estat Espanyol ha d'estructurar-se com a un conjunt de nacionalitats que cooperen des de la pròpia sobirania, expressada en el ple autogovern. Du

rant la pròxima legislatura, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de ser dotada de les màximes competències previstes a la Constitució. Derogació de la LOFCA com a sistema de finançament de les Autonomies i substitució pel sistema de Concerts Econòmics a negociar entre l'Estat i cada Comunitat Autònoma.

Reforma del Títol VIIIè. de la Constitució per tal de dotar de més poder a les autonomies. Institucionalització de l'Assemblea de les Nacionalitats on els representants de les Comunitats Autònomes puguin debatre periòdicament la problemàtica de l'autogovern, les relacions amb l'Estat i la projecció exterior de les nacionalitats, particularment l'impacte de la Comunitat Econòmica Europea sobre el funcionament de les autonomies. Supressió de la província -exceptuant els cabildos de Canàries i els consells de les Illes Balears- i otorgar les seves funcions a les Comunitats Autònomes. Supressió de la figura de Delegat de Govern a les Comunitats Autònomes. Transferència de tota l'Administració perifèrica de l'Estat com a competència de gestió a les Comunitats Autònomes.

2. POLÍTICA EXTERIOR

L'Estat Espanyol -i cadascuna de les seves nacionalitats- s'afirmen com a elements impulsors de la cooperació internacional pacífica. Es proposen treballar per tal que les relacions entre tots els pobles de la Terra es fonamentin en l'intercanvi solidari per tal que totes les nacions -des del ple autogovern- assoleixin un òptim nivell econòmic i cultural dins un marc de respecte al medi ambient i als recursos naturals.

Aquest objectiu exigeix el desmantellament dels grans blocs militars (OTAN i Pacte de Varsòvia); la renúncia a tota política d'aliances militars; i la supressió del comerç internacional d'armes. L'Estat Espanyol ha de sortir de l'OTAN i suprimir totes les bases estrangeres en un termini de tres anys. L'Estat Espanyol -i cadascuna de les nacionalitats- han de reafirmar la seva opció neutralista i pacifista, amb voluntat de contribuir a la distensió internacional i a la cooperació entre els països capitalistes, els països socialistes, Amèrica Llatina, el món àrab i el Tercer Món. Solidaritat activa amb els pobles subdesenvolupats i oprimits del món. Creació de la Confederació d'Europa -fonamentada sobre els pobles i no sobre els Estats- com a alternativa de futur dels pobles europeus. Institucionalització de la Conferència de Pobles del Mediterrani. Cooperació solidària amb Àfrica destinant-hi, mitjançant una Llei de Solidaritat, el 0,5 %

del Pressupost de l'Estat, de les Comunitats Autònomes, de les Diputacions Provincials i dels Municipis.

3. POLÍTICA ECONOMICA

El creixement econòmic s'ha d'impulsar en un marc de respecte al medi ambient i la solidaritat real entre tots els nivells socials. Un sector públic fort ha d'actuar d'element a la vegada dinamitzador i regulador de l'economia. Foment de l'organització cooperativa. Ajuda oficial a l'impuls de les petites i mitjanes empreses. Establiment d'una Nova Política Fiscal donant-hi un tracte preferent a les classes treballadores, classes pageses, classes mitjanes i a les petites i mitjanes empreses. Control i regulació dels preus dels articles bàsics.

4. DEFENSA I SEGURETAT

Promulgació de la Llei de la Defensa que estableixi les Forces Armades com a element d'autodefensa de l'Estat Espanyol i de les seves nacionalitats en el marc de llibertats democràtiques de la Constitució. Servei militar voluntari i a complir en el lloc de residència. Revisió de l'educació militar i establiment d'un nou sistema on els valors a defensar sien els drets humans, les llibertats democràtiques i l'autogovern de cada una de les nacionalitats de l'Estat Espanyol. Desmantellament de les bases estrangeres i sortida de l'OTAN en tres anys. Desmilitarització immediata de Ceuta i Melilla -i dels illots de la costa del Marroc- garantitzada per les Nacions Unides, i descolonització plena en cinc anys.

Afirmació dels Cossos de Seguretat com a elements de protecció de la societat civil. Desmilitarització total dels Cossos de Seguretat. Llei dels Cossos de Seguretat que els unifiqui i racionalitzi. Les Forces de Seguretat seran competència de la Comunitat Autònoma respectiva. Les Forces Armades i els Cossos de Seguretat han de promoure la normalització interna de la llengua pròpia del territori en el cas de les ràdies a Catalunya, País Valencià, Illes Balears, Euzkadi i Galícia. A més a més, han de fer ús dels símbols de

la Comunitat Autònoma a nivell idèntic als símbols de l'Estat Espanyol. La llibertat sindical és un dret ple de les Forces Armades i dels Cossos de Seguretat. Supressió de les organitzacions de seguretat privades.

5. TREBALL I RELACIONS LABORALS

L'objectiu és assolir la plena ocupació de tots els ciutadans. Mentre persisteixi l'atur serà establert un Subsidi General d'Atur que cobrirà tota la població sense feina i serà estrictament controlat per la Comissió Mixta de l'Atur formada per una representació paritària dels poders públics, dels empresaris i dels treballadors. Elaboració de la Llei de l'Ocupació Juvenil que estableixi plans de treball per a la joventut i l'obligació de les Comunitats Autònomes, Diputacions Provincials i Ajuntaments d'elaborar plans d'actuació per als joves. Programació de la reinserció laboral i social dels sectors marginats.

Dinamització d'un sector públic productiu com a font d'ocupació i d'impuls econòmic. Inversió pública en obres d'infraestructura com a element generador d'ocupació i de millores socials. Ajudes preferents a creació de cooperatives i a petites i mitjanes empreses que generin llocs de treball. Elaboració del Pla d'Integració Laboral de la Dona. Nova legislació que restringeixi la llibertat d'acomiadament dels treballadors. Control dràstic -a exercir amb participació d'empresaris i treballadors- de les suspensions de pagaments, fallides i economia submergida. Limitació de la setmana laboral a 35 hores. Jubilació als 60 anys.

6. MEDI AMBIENT

La defensa i protecció del medi ambient és preferent a les propostes de creixement econòmic que hipotequen el futur i degraden irreversiblement el nostre territori. Paralització de les centrals nuclears existents en un termini de cinc anys. Elaboració d'un Pla General de Tractament de Residus en coordinació amb les Comunitats Autònomes, amb gestió a càrrec dels Ajuntaments.

Restricció de les activitats extractives o industrials que impliquin un impacte ambiental greu. Promulgació de la Llei d'Espècies Protegides. Impuls dels Catàlegs de Flora i Fauna a cada una de les Comunitats Autònomes, acompanyats de propostes d'integració dins els sistemes d'ensenyament i de divulgació a través dels grans mitjans de comunicació. Limitació de les activitats cinegètiques, amb creació de grans zones territorials vetades a la caça. Foment dels Convenis Internacionals per a la Protecció del Medi Ambient. Elaboració d'un Pla General d'Espais Públics destinat a crear, a tot el territori de l'Estat, un sistema d'espais naturals de titularitat pública gestionats per les Comunitats Autònomes.

7. SANITAT

Serà garantit l'accés de tota la població a la Sanitat, entesa com un servei públic mitjançant el Servei de Salut, realitzat en coordinació amb les Comunitats Autònomes i Municipis. Descentralització màxima de la Sanitat mitjançant la potenciació dels serveis de primer nivell. Limitació de les grans concentracions hospitalàries (Son Dureta), substituint-les per una xarxa hospitalària de signe comarcal. Gratuïtat plena dels serveis mèdics i farmacèutics tant per als treballadors com per als pensionistes. Creació del Servei Públic de Farmàcia. Impuls per a millorar els serveis de medicina rural. Dinamització de l'educació higiènic-sanitària, de caràcter fonamentalment preventiu. Llibertat d'elecció de metge en el marc del servei públic. Control de la gestió de les Mútues Patronals a càrrec de comissions mixtes formades pels poders públics, empresaris i treballadors. Potenciació de les Associacions en Defensa de la Sanitat Pública dins la gestió de l'administració sanitària. Creació d'un Servei Públic de Tractament de les Toxicomanies i Drogadicció. Plena legalització del dret a l'avortament.

8. EDUCACIO I CULTURA

Consolidació de l'ensenyament com un servei públic i gratuït a tots els ni

Reforma del Títol VIIIè. de la Constitució per tal de dotar de més poder a les autonomies. Institucionalització de l'Assemblea de les Nacionalitats on els representants de les Comunitats Autònomes puguin debatre periòdicament la problemàtica de l'autogovern, les relacions amb l'Estat i la projecció exterior de les nacionalitats, particularment l'impacte de la Comunitat Econòmica Europea sobre el funcionament de les autonomies. Supressió de la província -exceptuant els cabildos de Canàries i els consells de les Illes Balears- i otorgar les seves funcions a les Comunitats Autònomes. Supressió de la figura de Delegat de Govern a les Comunitats Autònomes. Transferència de tota l'Administració perifèrica de l'Estat com a competència de gestió a les Comunitats Autònomes.

2. POLITICA EXTERIOR

L'Estat Espanyol -i cadascuna de les seves nacionalitats- s'afirmen com a elements impulsors de la cooperació internacional pacífica. Es proposen treballar per tal que les relacions entre tots els pobles de la Terra es fonamentin en l'intercanvi solidari per tal que totes les nacions -des del ple autogovern- assoleixin un òptim nivell econòmic i cultural dins un marc de respecte al medi ambient i als recursos naturals.

Aquest objectiu exigeix el desmantellament dels grans blocs militars (OTAN i Pacte de Varsòvia); la renúncia a tota política d'aliances militars; i la supressió del comerç internacional d'armes. L'Estat Espanyol ha de sortir de l'OTAN i suprimir totes les bases estrangeres en un termini de tres anys. L'Estat Espanyol -i cadascuna de les nacionalitats- han de reafirmar la seva opció neutralista i pacifista, amb voluntat de contribuir a la distensió internacional i a la cooperació entre els països capitalistes, els països socialistes, Amèrica Llatina, el món àrab i el Tercer Món. Solidaritat activa amb els pobles subdesenvolupats i oprimits del món. Creació de la Confederació d'Europa -fonamentada sobre els pobles i no sobre els Estats- com a alternativa de futur dels pobles europeus. Institucionalització de la Conferència de Pobles del Mediterrani. Cooperació solidària amb Àfrica destinant-hi, mitjançant una Llei de Solidaritat, el 0,5 %

del Pressupost de l'Estat, de les Comunitats Autònomes, de les Diputacions Provincials i dels Municipis.

3. POLITICA ECONOMICA

El creixement econòmic s'ha d'impulsar en un marc de respecte al medi ambient i la solidaritat real entre tots els nivells socials. Un sector públic fort ha d'actuar d'element a la vegada dinamitzador i regulador de l'economia. Foment de l'organització cooperativa. Ajuda oficial a l'impuls de les petites i mitjanes empreses. Establiment d'una Nova Política Fiscal donant-hi un tracte preferent a les classes treballadores, classes pageses, classes mitjanes i a les petites i mitjanes empreses. Control i regulació dels preus dels articles bàsics.

4. DEFENSA I SEGURETAT

Promulgació de la Llei de la Defensa que estableixi les Forces Armades com a element d'autodefensa de l'Estat Espanyol i de les seves nacionalitats en el marc de llibertats democràtiques de la Constitució. Servei militar voluntari i a complir en el lloc de residència. Revisió de l'educació militar i establiment d'un nou sistema on els valors a defensar sien els drets humans, les llibertats democràtiques i l'autogovern de cada una de les nacionalitats de l'Estat Espanyol. Desmantellament de les bases estrangeres i sortida de l'OTAN en tres anys. Desmilitarització immediata de Ceuta i Melilla -i dels illots de la costa del Marroc- garantitzada per les Nacions Unides, i descolonització plena en cinc anys.

Afirmació dels Cossos de Seguretat com a elements de protecció de la societat civil. Desmilitarització total dels Cossos de Seguretat. Llei dels Cossos de Seguretat que els unifiqui i racionalitzi. Les Forces de Seguretat seran competència de la Comunitat Autònoma respectiva. Les Forces Armades i els Cossos de Seguretat han de promoure la normalització interna de la llengua pròpia del territori en el cas de les rades a Catalunya, País Valencià, Illes Balears, Euzkadi i Galícia. A més a més, han de fer ús dels símbols de

la Comunitat Autònoma a nivell idèntic als símbols de l'Estat Espanyol. La llibertat sindical és un dret ple de les Forces Armades i dels Cossos de Seguretat. Supressió de les organitzacions de seguretat privades.

5. TREBALL I RELACIONS LABORALS

L'objectiu és assolir la plena ocupació de tots els ciutadans. Mentre persisteixi l'atur serà establert un Subsidi General d'Atur que cobrirà tota la població sense feina i serà estrictament controlat per la Comissió Mixta de l'Atur formada per una representació paritària dels poders públics, dels empresaris i dels treballadors. Elaboració de la Llei de l'Ocupació Juvenil que estableixi plans de treball per a la joventut i l'obligació de les Comunitats Autònomes, Diputacions Provincials i Ajuntaments d'elaborar plans d'actuació per als joves. Programació de la reinserció laboral i social dels sectors marginats.

Dinamització d'un sector públic productiu com a font d'ocupació i d'impuls econòmic. Inversió pública en obres d'infraestructura com a element generador d'ocupació i de millores socials. Ajudes preferents a creació de cooperatives i a petites i mitjanes empreses que generin llocs de treball. Elaboració del Pla d'Integració Laboral de la Dona. Nova legislació que restringeixi la llibertat d'acomiadament dels treballadors. Control dràstic -a exercir amb participació d'empresaris i treballadors- de les suspensions de pagaments, fallides i economia submergida. Limitació de la setmana laboral a 35 hores. Jubilació als 60 anys.

6. MEDI AMBIENT

La defensa i protecció del medi ambient és preferent a les propostes de creixement econòmic que hipotequen el futur i degraden irreversiblement el nostre territori. Paralització de les centrals nuclears existents en un termini de cinc anys. Elaboració d'un Pla General de Tractament de Residus en coordinació amb les Comunitats Autònomes, amb gestió a càrrec dels Ajuntaments.

Restricció de les activitats extractives o industrials que impliquin un impacte ambiental greu. Promulgació de la Llei d'Espècies Protegides. Impuls dels Catàlegs de Flora i Fauna a cada una de les Comunitats Autònomes, acompanyats de propostes d'integració dins els sistemes d'ensenyament i de divulgació a través dels grans mitjans de comunicació. Limitació de les activitats cinegètiques, amb creació de grans zones territorials vetades a la caça. Foment dels Convenis Internacionals per a la Protecció del Medi Ambient. Elaboració d'un Pla General d'Espais Públics destinat a crear, a tot el territori de l'Estat, un sistema d'espais naturals de titularitat pública gestionats per les Comunitats Autònomes.

7. SANITAT

Serà garantit l'accés de tota la població a la Sanitat, entesa com un servei públic mitjançant el Servei de Salut, realitzat en coordinació amb les Comunitats Autònomes i Municipis. Descentralització màxima de la Sanitat mitjançant la potenciació dels serveis de primer nivell. Limitació de les grans concentracions hospitalàries (Son Dureta), substituint-les per una xarxa hospitalària de signe comarcal. Gratuïtat plena dels serveis mèdics i farmacèutics tant per als treballadors com per als pensionistes. Creació del Servei Públic de Farmàcia. Impuls per a millorar els serveis de medicina rural. Dinamització de l'educació higiènic-sanitària, de caràcter fonamentalment preventiu. Llibertat d'elecció de metge en el marc del servei públic. Control de la gestió de les Mútues Patronals a càrrec de comissions mixtes formades pels poders públics, empresaris i treballadors. Potenciació de les Associacions en Defensa de la Sanitat Pública dins la gestió de l'administració sanitària. Creació d'un Servei Públic de Tractament de les Toxicomanies i Drogadicció. Plena legalització del dret a l'avortament.

8. EDUCACIO I CULTURA

Consolidació de l'ensenyament com un servei públic i gratuït a tots els ni

vells. Limitació del suport a l'ensenyament privat a centres d'experimentació pedagògica. Els programes escolars, a tots els nivells, han d'assegurar l'arrelament cultural i lingüístic, així com el ple coneixement del medi natural i històric. La llengua vehicular de l'ensenyament serà la pròpia del territori. Elaboració de programes educatius al marge dels centres d'ensenyament per tal de garantir una formació constant dels ciutadans de totes les edats, fent ús per això dels mitjans de comunicació de masses.

Reconeixement del caràcter pluricultural i plurilingüística de l'Estat. Establiment d'un model lingüístic igualitari basat en l'oficialitat lingüística territorial. L'Estat ha de garantir la defensa de la unitat de les llengües i cultures dividides en diversos Estats o Comunitats Autònomes, i n'ha de facilitar i fomentar els acords de cooperació que enforteixen la unitat lingüística i cultural. Els poders de l'Estat impulsaran la normalització lingüística i cultural de les llengües i cultures no-castellanes i asseguraran la seva projecció fora del propi territori, tant a nivell de l'Estat Espanyol com internacional. Declaració d'oficialitat del català, basc i gallec a les Corts Generals.

Manteniment de la televisió com a un servei públic de titularitat estatal o autonòmica. Transformació del Segon Canal en un canal en català al servei de tota la comunitat cultural catalana, dotant-lo d'un funcionament i programació de caràcter descentralitzat. Cas de legalitzar-se la televisió privada, serà establerta una mesura de protecció sobre les llengües no-castellanes de l'Estat Espanyol consistent en l'obligació de la televisió privada d'emetre programació en cadascuna de les llengües catalana, basca i gallega en proporció a la seva demografia a dins l'Estat Espanyol.

Convertir les emissores de ràdio de titularitat estatal instal·lades a les zones de parla catalana, gallega o basca en emissores que tinguin com a llengua vehicular la pròpia del territori. Concessió de llicències d'emissió a ràdios privades que vulguin fer la seva programació en català, gallec o basc. Regular i impulsar l'existència dels mitjans de comunicació d'àmbit local.

Defensa de la cultura entesa com a expressió nacional col·lectiva de cada poble. Restricció de la difusió monopolitzadora dels productes culturals nord-americans a favor d'una oferta cultural més digna i diversificada. Impuls

de l'esport com a element de formació cultural, particularment l'esport de base no competitiu. Foment de l'intercanvi cultural entre la joventut de les diverses nacionalitats de l'Estat Espanyol i amb l'estranger.

9. INDUSTRIA I ENERGIA

Estímul preferent a les indústries generadores d'una ocupació màxima, de transformació de productes autòctons i que comportin un impacte ambiental mínim. Elaboració d'un Pla General d'Energia destinat a garantir el control públic sobre les fonts bàsiques d'energia. Protecció especial a les activitats artesanals o indústries tradicionals creadores de productes genuïns i d'altra qualitat. Impuls de les energies alternatives. Establiment d'un Pla Alternatiu a l'Energia Nuclear destinat a prevenir la substitució -en un termini de cinc anys- de les centrals nuclears existents.

10. AGRICULTURA I PESCA

L'Estat facilitarà, mitjançant crèdits preferents, l'accés dels agricultors a la propietat de la terra. Impuls, amb suport financer públic, de les concentracions parcel·laries. Ajuda a l'equipament tecnològic adient de les explotacions agrícoles per tal d'adaptar-les a la Comunitat Econòmica Europea. La producció agrícola estarà emmarcada en un Pla General de Conreus que -d'acord amb les Comunitats Autònomes- establirà l'Estat per tal de satisfer de forma òptima la demanda agrària general pel mercat europeu. Impuls de les cooperatives agrícola-ramaderes. Atenció a la formació professional, tècnica i cultural dels agricultors. Elaboració d'un Pla General de Pesca que garantirà les activitats pesqueres i el manteniment de la vitalitat de les espècies marines. Foment dels conreus marins com a alternativa als recursos pesquers en regressió. Reserva màxima de sòl per a activitats agrícoles i forestals en els Plans d'Ordenació Territorial. Participació de les organitzacions pageses a la planificació agrícola.

PER UNA ESQUERRA NACIONALISTA

1. Consideram del tot necessari que a les Corts Generals hi hagi UNA VEU QUE PUGUI DONAR TESTIMONIATGE PÚBLIC de la problemàtica nacional i de les reivindicacions socials, econòmiques, ecològiques i culturals dels pobles de les Balears des d'una perspectiva progressista i nacionalista.

2. Creim que convindria que al Congrés de Diputats i al Senat es formàs UN GRUP PARLAMENTARI DE L'ESQUERRA NACIONALISTA DE TOT L'ESTAT. D'aquesta manera es podrien frenar les actuacions antiautonòmiques del govern central i, a la vegada, impulsar les iniciatives ideològiques i legislatives necessàries per tal d'anar avançant cap a una organització igualitària de l'Estat, d'acord amb la seva pluralitat nacional, cultural i lingüística.

3. Pensam que el recobriment de la identitat nacional i l'assoliment del ple autogovern de les Balears reclamen a la força la consolidació i el creixement del nacionalisme polític illenc, la no-dependència del qual les organitzacions estatals és garantia del seu compromís irrenunciable de servei als interessos majoritaris dels nostres pobles. FER CREIXER EL NACIONALISME és una necessitat urgent si volem aconseguir la plenitud política i cultural de les Balears.

4. Valoram que és necessària la presència a les Corts Generals d'UNA NOVA ESQUERRA que, sense dependre d'organitzacions exteriors a les Balears i ben arrelada en la nostra identitat nacional i en les aspiracions populars, propugni l'existència de les màximes llibertats públiques i privades i defensï una concepció participativa i descentralitzada de la democràcia. Una nova esquerra que persegueixi activament els objectius de la pau i el desenvolupament, que subordini la productivitat econòmica a una concepció ecològica de la vida i la naturalesa, que proposi com a model de vida la sobrietat en el consum i la solidaritat social, que es comprometi a mantenir unes relacions internacionals basades en la igualtat i la no-dependència.

Per tot això, els signants donam el nostre suport a las candidatures al Congrés i al Senat presentades pels PSM-ESQUERRA NACIONALISTA amb el convenciment que sabran ésser la veu que doni testimoniatge de les reivindicacions nacionals, econòmiques, socials, ecològiques i culturals dels sectors populars de les Balears.

Josep Maria LLOMPART, Escriptor; Llorenç CAPELLA, Escriptor; Josep Maria PALAU i CAMPS, Escriptor; Miquel RAYO, Escriptor; Antoni NADAL, Escriptor;

tor i professor; Pere ROSSELLO BOVER, escriptor; Hilari DE CARA, Escriptor; Damià HUGUET, Escriptor; Joan BONET i NADAL, Escriptor i artesà; Miquel FULLANA, Dibuxant; Antònia VICENS, Escriptora; Jaume SANTANDREU, Escriptor; Miquel MORELL, Escultor; Antoni BENNASSER ROIG, Vice-rector de la Universitat de les Balears; Antoni ARTIGUES BONET, Professor Escola Normal; Joan MAS i VIVES, Professor d'Universitat; Climent PICORNELL, Professor d'Universitat; Jaume SUREDA, Professor d'Universitat; Fèlix GRASSES, Professor d'Universitat; Sebastià ROIG, Professor Escola Normal; Pere PALOU SAMPOL, Cap de l'Aula d'Esports de la Universitat de les Balears; Gabriel OLIVER OLIVER, Vice-rector de la Universitat de les Balears; Pere BRUNET, Professor d'Universitat; Miquel VIVES MASCARO, assessor Lingüístic de l'Ajuntament de Palma; Juli RIFA FERRER, Metge; Antoni OBRA DOR i ADROVER, metge; Antoni AVELLÀ MESTRE, Metge; Pere CARLOS ARNAIZ, Economista; Fina TUR MARI, Biòloga; Antoni VALLESPÍR, Metge; Jaume MOREY, Batle d'Artà; Xesc TROBAT, Batle de Montuiri; Jaume ORDINES, Regidor de Campanet; Rafel CRESPI, Professor d'Institut; Margalida MUNAR, Responsable del Servei de Suport a l'Ensenyament en Català de l'Ajuntament de Palma; Miquel MONTSERRAT, Secretari de la C.E.N.C.; Miquel CABOT, Mestre d'escola; Joan LLADONET, Mestre d'escola; Rosa VICH VICH, Mestra d'escola; Jaume OLIVER i ADROVER, Mestre d'escola; Jaume ALZINA, Professor d'Institut; Antoni MIR, Professor de Català; Carme SIMO, Professora d'Institut; Miquel JAUME, Professor d'Institut; Josep MEDRANO, Professor d'Institut; Ernest PRATS, Professor d'Institut (Eivissa); Bernat JOAN MARI, Director de l'I.B. Blancadona; Esperança MARI MAYANS, Professora d'Institut (Eivissa); Joana Maria PALOU SAMPOL, Conservadora del Museu de Mallorca; Gregori NEGRE BOVER, Sindicalista de la Unió de Pagesos de Mallorca; Encarnació VIÑAS, Professora; Joan V. LILLO COLOMAR, Guarda Forestal; Jordi VALLS, Administratiu; Joan FONT i ROIG, Traductor i Corrector; M. Apolònia MELERO BALLESTER, Administrativa; Josep M. MAGRINYA BRULL; Francesca BOSCH CAPO; Macià Antoni ABRAHAM i PONS; Miquel FLAQUER SERVERA, Llicenciat en Història; Jaume TUGORES, Editor; Maria RODRIGUEZ FRAU, Llicenciada en Filologia; Margalida SUÑER, Professora d'Institut; Antònia SBERT, Professora d'Institut; Bartomeu CARRIO, Professor d'Institut; Guillem FAR REYNES, Llicenciat en Química; Pere MARCH MASCARO, Llicenciat en Química; Jerònia SAMPOL i FORNES.

Als intel·lectuals

En aquest temps de crisi de l'esquerra, quan el desencís ha pres dins molts de militants, o, simplement, dins la gent progressista, quan els resistents dins organitzacions polítiques, associacions culturals i ecologistes, sindicats i associacions de veïns, gairebé pegam pals de cec davant les constants agressions del capitalisme i del centralisme, és imprescindible veure un llum dins la foscor, donar un sentit a la lluita, recobrar l'esperança en la utopia. Perquè és innegable que les velles teories d'esquerres ja no il·lusionen a la joventut, ni les tradicionals frases grandiloqüents motiven les masses. Per desgràcia, una fatal resignació ens ha invadit. Se'ns ha dit tant que no es podia fer res, que les coses estan ben fermades, per justificar un mal en tès pragmatisme que sols preten la pervivència en el poder, que hem claudicat davant les exigències, cada cop més fortes, del sistema.

I així, mentre la dreta conservadora, els liberals, els reformistes, elaboren alternatives, teoritzen sobre l'estructura del poder i l'organització de l'Estat, l'esquerra, redueix tota la seva activitat a donar un vot útil a un partit "d'esquerres", no perquè dugui a terme un programa, sinó perquè, simplement, no guanyi la dreta. La postura no pot ser més defensiva, ens refugiam en torn a la presa del teòric poder per un partit amb l'única intenció que el contrari no ens marqu

Pere Sampol

un gol, renunciant totalment a l'atac, a obrir nous camins, a intentar jugades creatives que millorin el nostre joc. I com a cruel paradoxa, ens limitam a defensar uns estatuts que no tenim, una reforma que no s'ha produït, un canvi mai començat, en definitiva, la perpetuació d'un estat i unes estructures de poder que des de sempre ens han oprimit.

Es evident que aquest estat de coses no pot continuar. És imprescindible tornar a il·lusionar a la gent, oferir-li un ideal, un estímul per lluitar. Aquí es entra en joc la responsabilitat dels intel·lectuals. L'intel·lectual,

per la seva preparació, pel seu accés a la informació i conseqüentment per la capacitat de desmarcar-la de la manipulació, té més responsabilitat que la resta del poble. I aquesta responsabilitat consisteix en denunciar, revelar, informar, també, oferir alternatives, nous projectes de govern, en definitiva, generar ideologia. En cas contrari, el seu silenci el fa còmplice del sistema. En callar, no sols accepta un estat de coses si no que col·labora amb ell i el fomenta. I avui, davant la greu crisi de l'esquerra, ja no hi val excusar-se en una respectable imatge d'independència política. Davant la terrible agressió que sofreix Mallorca cal l'existència, com diu Gramsci, d'un nou "Príncep Modern": l'intel·lectual col·lectiu, el partit polític, que aglutinant entorn a una ideologia als diferents sectors socials, encapçalats pels intel·lectuals, empeny la societat cap a l'ideal comú.

Pens que som molts que compartim aquest ideal: el nacionalisme d'esquerres, la lluita per una Mallorca justa i lliure dins el context dels Països Catalans. Aquest objectiu comú, aquesta llum que ens ha de guiar quan ens perdem, hauria de ser suficient perquè tots volguéssim ser part del nostre "Príncep Modern", oblidant matisos i personalismes, vells i nous errors, aportant cada un el seu gra d'arena per construir, entre tots la pròpia utopia particular.

El ministre Fèlix Pons, un nacionalista espanyol

Fa uns dos anys, en una entrevista concedida a un diari nordamericà, en Felipe González digué que els membres del seu govern i ell mateix eren "unos jóvenes nacionalistas". Fou una autodefinició clarivident, del tot ajustada al comportament ideològic i polític mantingut pel PSOE al llarg dels seus anys de govern. D'ençà de l'inici de la transició democràtica, el PSOE ha experimentat un procés de metamorfosi ideològica -abandó del marxisme, proclamació del capitalisme com a sistema superior al socialisme, rebuig del neutralisme i apologia de l'OTAN- per tal d'anar transformant-se en una força político-electoral del tot domesticada als poders fàctics de l'interior de l'Estat i internacionals. El canvi de posició respecte a l'Aliança Atlàntica seria l'exemple més cridaner de la submissió del PSOE als interessos del bloc de països comandats per l'autoritat imperial dels Estats Units. Quant a la política estatal, el PSOE ha renunciat a qualsevol tipus de projecte de transformació de la societat. Les invocacions a la necessitat de reduir el dèficit públic i de modernitzar l'aparell productiu han servit per justificar l'adopció de mesures socio-econòmiques de considerable duresa que si haguessin estat executades per la dreta haurien trobat una resistència molt més enèrgica dels sectors sindicals i populars. El pragmatisme tecnocràtic i l'afany d'assolir a qualsevol preu -dependència de les multinacionals, militarització de la indústria- la modernització tecnològica, són els trets d'identitat que millor defineixen el PSOE actual. Però, el PSOE governant és sobretot en la ideologia del nacionalisme espanyol de sempre on ha trobat el suport i la justificació de les seves actuacions.

LA RECUPERACIO DEL NACIONALISME ESPANYOL

Pel fet de ser un partit fort, l'únic ben implantat a tot arreu de l'Estat, ha pogut dur a terme una política de recuperació simbòlica, ideològica i política del nacionalisme espanyol, al qual

després de fer-lo estar en quarantena durant un cert temps per tal de netejar-lo de les males olors franquistes, l'han tornat a presentar com l'encarnació de totes les millors virtuts: assegura l'estabilitat democràtica, la funcionalitat de l'administració, la solidaritat entre els diversos territoris de l'Estat, la possibilitat de participació en la revolució tecnològica dels pròxims anys a remolc dels països occidentals més industrialitzats, ... El nacionalisme espanyol, diuen, ens assegura la democràcia i la modernitat. Esser "unos jóvenes nacionalistas" de l'Espanya-nació és la pancarta ideològica que fan onejar amb més entusiasme i orgull els membres d'un partit que, malgrat proclamar-se federalista, té un projecte unitarista i centralista de l'Estat espanyol. Han estat els governants socialistes els que han recuperat la concepció d'Espanya com una única nació, integrada exclusivament per regions i províncies. El terme nacionalitats, emprat a la Constitució per assenyalar les nacions anomenades històriques, ha estat esborrat del vocabulari polític dels governants actuals. La reiteració obsessiva de l'expressió "el gobierno de la nación", els homenatges rituals i publicitaris a la "bandera nacional", la justificació de les decisions en nom de "los intereses nacionales", les referències a Espanya com a "patria", l'afirmació amenaçant del caràcter sagrat dels símbols de l'Estat són algunes de les manifestacions més freqüents d'aquest nacionalisme espanyol, el mateix de sempre, practicat sense vergonya pel PSOE.

Paral·lelament a la recuperació del nacionalisme espanyol, el poder socialista ha duit a terme una línia d'actuació orientada a desacreditar i desmantellar els nacionalismes perifèrics. Els han presentat com a desestabilitzadors, localistes, insolidaris, decimonònics, victimistes, ... Els mitjans de comunicació, fins i tot els instal·lats dins les nacions oprimides de l'Estat, i els intel·lectuals espanyols també han ajudat a crear aquest estat d'opinió, l'existència generalitzada del qual és necessària per assegurar l'hegemonia del nacionalisme d'estat -d'identitat castellana i centralista- i dels seus fonaments ideològics i culturals.

RETORN AL NEOCENTRALISME

Però, la contraofensiva del nacionalisme espanyol no ha estat únicament ideològica. També ha servit per legitimar una política neocentralista que s'ha concretat en l'adopció d'un gran nombre de mesures legislatives i de govern. El punt de partida d'aquesta línia d'actuació es situa en temps de la UCD -"café para todos", LOAPA, accés a l'autonomia per la via de l'article 143-, però fou sobretot a partir del 23-F quan l'Estat inicià, sense escrúpols i a cara descoberta, un procés de revitalització del nacionalisme espanyol i del centralisme. El fracàs dels sublevats no fou, certament, del tot complet. Del 23-F en sortí un pacte de les forces majoritàries d'aleshores -UCD, PSOE- per tal de reconduir els processos autonòmics cap a nivells més baixos de competències. Aquest era l'objectiu de la LOAPA: amb l'excusa de l'harmonització i la igualtat, rebaixar el sostre d'autogovern de les nacions que durant la transició democràtica havien estat més capaces de fer respectar els seus drets i demandes. En aquella ocasió, l'Estat fins i tot s'atreví a incórrer en la il·legalitat -la LOAPA fou declarada anticonstitucional- per tal de protegir i reafirmar la seva prepotència.

Tot i així, és amb l'inici del període de govern del PSOE quan el neocentralisme i l'espanyolisme ressorgeixen amb més força. El PSOE compta amb el suport de deu milions de votants i no té la necessitat de fer-se perdonar anteriors complicitats amb el franquisme. A més, el seu discurs ideològic nacionalista -"unos jóvenes nacionalistas"- és presentat amb maquillatge de modernitat

de progressisme. Certament, després de quatre anys d'administració socialista, el pas del temps ja ha esventat les aparences i se'ns apareix el rostre agressiu d'un Estat que es mostra terriblement avar a l'hora de cedir poder i capacitat d'autogovern real a les nacions del seu interior. El PSOE ha governat i legislat fent una interpretació restrictiva del títol vuitè de la Constitució, ha anul·lat de fet el concepte de competència exclusiva, ha mantingut una política d'ofec econòmic sobre algunes Comunitats Autònomes, ha vist amb reticència les lleis generades pels parlaments autonòmics i n'ha presentat constants impugnacions, s'ha negat a cedir competències, -a Balears les d'ensenyament, tan necessàries-, ha elaborat lleis que en la majoria dels casos -Llei d'Aigües, Llei de Bases de Règim Local, Llei del Poder Judicial, ...- són filles de l'esperit centralista de la LOAPA. L'Estat, patrimonialitzat pel PSOE, ha anat aprofitant totes les ocasions per disminuir el poder real de les Comunitats Autònomes i per reconvertir-les en maquinàries de gestió administrativa. S'ha pretès diluir la identitat nacional diferenciada de les àrees culturals i lingüístiques no-castellanes. S'ha volgut recuperar la concepció de l'Estat com a unitat en la que el conjunt s'imposa a les parts.

La decisió de considerar l'Estat com a districte únic per a les eleccions europees respon a la voluntat de negar la seva pluralitat interna de cara a l'exterior. L'exposició cultural EUROPALIA serví per comprovar, una vegada més, que l'Estat es concep a ell mateix, i així vol projectar-se internacionalment, com una realitat cultural única, uniforme, d'identitat fonamentalment castellana, amb l'afegit, això sí, d'alguns elements no-castellans del tot desarrelats del seu vertader context històric.

LA COMPLICITAT DEL PSOE BALEAR

El PSOE de les Balears no n'ha que dat al marge d'aquesta política. N'ha estat còmplice: bé pel seu silenci, bé per la seva col·laboració oberta. Fins i tot hi ha aportat un portaveu qualificat a aquesta política de recuperació del nacionalisme espanyol i del neocentralisme. Ens referim, és clar, al ministre Fèlix Pons. Ell fou l'encarregat, després del 23-F, de comunicar als illencs, en una conferència donada al Palas Atenea, el missatge sublimar següent: la principal motivació que han tingut els militars per intentar el cop d'Estat han estat els nacionalismes i les autonomies, per tant, ja que són elements desestabilitzadors de la democràcia, és necessari neutralitzar-los i rebaixar-los en les seves demandes d'autogovern i de remodelació de l'estructura de l'Estat. Més endavant, actuant com a cap del grup socialista en el nostre Parlament, s'oposà a la sol·licitud d'ampliar les competències de les Balears, especialment necessàries en matèria d'ensenyament. A més de fer-ho per fidelitat a les consignes dels seus dirigents, fou un acte d'acceptació de la política neocentralista del govern de Madrid.

Ara bé, la millor contribució del ministre Fèlix Pons a la revifalla del nacionalisme espanyol de sempre fou la seva conferència al Club Siglo XXI, una nit de desembre passat. En aquella ocasió, complí amb entusiasme un encàrrec del seu president: "Hay que dismantelar los nacionalismos". Fou un discurs agressiu, de confrontació oberta. Qualifica els nacionalismes d'egoistes i d'insolidaris, de ploramiques i victimistes. Recordà el potencial anihilador del nacionalisme exagerat. Envestí contra l'Europa dels pobles o de les nacions i negà a les Comunitats Autònomes el

dret a tenir una projecció europea pròpia. De la premsa, en poguérem recollir una frase autènticament magistral: "El repte tecnològic obliga a un esforç comú i solidari que no caigui en la reivindicació d'antigalles folkloriques que només serveixen per a estimular el turisme". Com veis, una vertadera antologia de la sarsuela ideològica del nacionalisme espanyol d'ara mateix. En realitat, però, un atac visceral al projecte d'una Europa edificada sobre el respecte i el reconeixement de les seves nacions interiors, asfixiades en molts de casos per uns estats que els neguen el dret a la diferenciació i a tenir un futur propi. El discurs del ministre va rebre els elogis de "El Alcázar" i fou valorat molt positivament per l'ultradretà Emilio Romero, que n'entengué perfectament el seu missatge: "Sincerament, jo no havia escoltat un nacionalisme espanyol, o d'Estat, des de feia molt temps, com aquest".

DOS TIPUS DE NACIONALISMES

I pensar que temps enrera el ministre Fèlix Pons anava pel món declarant que ell no era nacionalista!. Una vegada més s'ha demostrat que tots ho som, de nacionalistes. Però, per sort, no tots ho som de la mateixa manera. El nacionalisme mallorquí o català o gal·lec o basc és un moviment polític d'autodefensa, de resistència, DEFENSIU. Aspira a conviure amb els altres pobles de l'Estat en una posició d'igualtat i de cooperació lliurement decidida. El ministre, en canvi, prefereix el nacionalisme espanyol o d'Estat, el mateix que des de fa uns segles pretèn monopolitzar el poder polític en mans del govern central, que imposa una determinada concepció d'Espanya a través dels seus aparells ideològics, que aspira i fomenta agressivament la castellàntzació cultural i lingüística dels territoris no-castellans, que ha elaborat una mitologia patriòtica per a l'autoconsum basada en la història i els somnis imperials de la nació -la castellana- que ha esdevingut la poseïdora de l'Estat.

A més, els Estats actuals són el resultat d'un determinat nacionalisme i continuen exercint de nacionalistes en els seus actes polítics. ¿Tal vegada el senyor ministre creu que hi ha nacionalismes bons perquè tenen el suport d'un Estat i uns altres que són dolents i condemnables perquè no el tenen?

¿Per què és esser ploramiques i victimites demanar per als Països Catalans la recuperació dels drets nacionals perduts degut al desenllaç de la guerra de Successió i, en canvi, reclamar la devolució de Gibraltar, una pèrdua de rivada de la mateixa guerra, és esser patriotes?. Tot plegat, una gran estafa la legitimitat de la qual deriva pura i simplement de la possessió de la força que emana del poder. Un poder que a hores d'ara sap molt bé que el nacionalisme espanyol necessita per consolidar-se mantenir una actitud de confrontació amb els nacionalismes defensius de l'interior de l'Estat: "Crec que el nacionalisme no s'haurà de combatre com a fet, si que s'ha de combatre el projecte polític nacionalista, perquè s'ha plantejat a la batalla política com a adversari" (Fèlix Pons a "El Temps").

D'acord, senyor ministre. La vostra resolució també ens serveix: si volem assegurar la supervivència i plenitud de la nostra nació, ens és necessari combatre, pacífica i civilment, el projecte polític del nacionalisme espanyol, del qual, a hores d'ara, el PSOE n'és el principal promotor.

LLORENÇ ROSSELLO

LA NOSTRA ESQUERRA

PSM

ESQUERRA NACIONALISTA

PSOE:

La convocatòria d'eleccions generals -entre altres coses, perquè el PSOE diu haver complert ja el seu programa electoral- convida a fer una revisió de la tasca d'aquest partit pel que fa a la normalització del català dins l'ensenyament a les Balears. És lògic fer aquesta reflexió perquè de fet som l'única comunitat amb llengua pròpia diferent del castellà que encara no gaudeix de competències educatives transferides. Per tant, estam a la mercè del MEC d'una banda i de la Conselleria de Cultura del Govern autònom de l'altra. Ambdós hi tenen responsabilitats que no es poden passar per alt.

A les comunitats amb competències educatives transferides la seva política lingüística a l'ensenyament és imputable als respectius governs autònoms -que coincideixen amb un ample ventall de grups polítics, CIU, PNV, AP i PSOE. Analitzar-les cas per cas requeriria una amplitud que sobrepassa la d'aquest article i que, a més, no n'és l'objectiu.

M'interessa destacar només l'actitud espanyolista i obstaculitzadora del Govern central enfront de les iniciatives normalitzadores de la major part d'aquests governs: impugnació d'inconstitucionalitat de les lleis de normalització del gallec, del basc i del català, de la llei de la funció pública de la Generalitat catalana,...

Es evident que per al PSOE l'article tercer de la constitució acaba a l'apartat u, i que allò del respecte i protecció a les altres llengües no sols no ho assumeixen sino que identifiquen qualsevol acció en aquest sentit com un atac al castellà.

Pel que fa a l'actuació del MEC-PSOE a les Balears i en l'aspecte lingüístic, més aviat hauriem de parlar de l'absència d'actuació. És prou conegut de tots els ensenyants, que ens preocupam per l'ús del català a l'ensenyament, l'actitud de passar-se les responsabilitats entre el senyor Gilet i el senyor Crespí.

Si el Conseller té les competències quant al català, no en té d'educació, al contrari del que passa amb el Director Provincial que les té en educació però diu no tenir-ne cap en llengua.

El que és més trist d'aquesta situació és el fet que l'estira i aflluixa

llengua i ensenyament

entre les dues administracions no hagi estat en funció de l'interès normalitzador del català, trepitjant-se competències una a l'altra, sino amb un menyspreu total cap a la llengua d'aquest país, com qui fa l'impossible per llevar-se el mort de damunt.

Tanmateix entre els dos tenien totes les peces del trencaclosques. Una consciència clara del fet lingüístic i una voluntat normalitzadora haurien pogut donar uns fruits dels quals ara gaudiríem. D'altra banda -dit de passada- l'actuació o inactuació en l'aspecte lingüístic a l'ensenyament no ens ha sorprès gens per part del conseller sr. Gilet, que accedia al càrrec amb la medalla de l'exempció de català de la seva filla penjada a la pitrera. En canvi he de dir que el nomenament del sr. Crespí va despertar en un principi certes esperances en alguns de nosaltres, no tant pel partit que li donava suport com pel que el seu llinatge representava. El temps ha passat i dissortadament les obres són el millor testimoni d'una gerència nul·la, ineficaç i incompetent, fins i tot no sols en l'aspecte lingüístic.

Però el responsable de tanta nul·litat és la FSB-PSOE que el nomenà i l'ha mantingut, fins i tot malgrat l'extesa opinió de molts d'afiliats al partit que comparteixen aquestes valoracions. Tanmateix, de poc serveixen les queixes del propi partit quan han estat inoperants per a solucionar a temps el problema. Quatre anys perduts per la normalització a l'ensenyament és un preu massa elevat.

Pot ser tot tenguí més coherència del que vol aparentar: on el PSOE no té competències educatives es dedica a impugnar i a l'únic lloc que podria demostrar la seva voluntat progressista "passa"...

Pot ésser interessant concretitzar alguns fets de l'actuació del MEC a Balears:

--Ignorància del fet de l'ensenyament en català. En aquests darrers anys han sortit una vintena d'escoles mallorquines, totes per iniciativa de mestres i pares. Cal esmentar la importància que hagués pogut tenir la Inspecció, amb una actitud decidida en aquest sentit, donada la imatge que encara té entre el professorat.

--Manca de suport als claustres de les escoles mallorquines, especialment pament en els moments difícils, com el cas del Ciutat de Màlaga.

--Obstaculització del procés de formació d'escoles mallorquines. Com el cas del preescolar de Son Gotleu que no és pogué tirar endavant per no donar-hi les comissions de serveis que havien sol·licitat les mestres que volien iniciar l'experiència.

--Incapacitat de fer complir l'obligatori de les tres hores en el 50 % de les escoles.

--Inoperància administrativa a l'hora de donar mestres a les escoles per poder fer el mínim de les tres hores (Eivissa, etc.).

--Inoperància a l'hora de gestionar que a les escoles unitàries i petites s'asseguri el coneixement del català per part del mestre (aquesta fou una petició que la C.E.N.C. li feu només recent nomenat i que ha necessitat tres anys per aconseguir-la).

--Incapacitat per negociar un concurs de trasllats que reconegui el fet lingüístic.

--Incapacitat per posar una prova de català a les oposicions de mestre (tam bé se li demanà des del primer moment de la seva gestió) i que ara arriba tard i mancada de les condicions en què quedaven sotmesos els qui no l'aproven, segons s'havia negociat a Madrid.

--Creació d'anys sabàtics al C.E.P. per a anglés, preescolar, etc. ignorant de tot el català.

Queda per tant dibuixada, al menys indicada, una gestió que mereix els qualificatius que abans s'esmentaven.

Tanmateix, les persones que el PSOE han donat suport a semblant actuació es tornen a presentar el 22 de juny.

Vull acabar aquestes reflexions exposant que de fet ha estat possible aquesta política perquè no hi ha hagut una pressió social prou forta en aquest camp. Han mancat pares que tocassin a les portes del MEC exigint una escola en català, protestant per no tenir classe de català a l'escola del seu fill mestres exigint responsabilitats al Director Provincial, opositors reclamant una prova de català, etc., etc.

MIQUEL MONSERRAT

JOSEP BENET

Una història personal de lluites i solidaritat

Quan vaig començar a parlar amb Joan Benet -ja fa uns mesos, quan vinqué a Mallorca a donar una conferència organitzada pel grup Blanquerna- tenia plena consciència d'escoltar un personatge que, malgrat la seva aparença física tan fràgil, encarnava tota l'energia i capacitat de lluita demostrada per la Catalunya dels darrers cinquant anys. La història personal de Josep Benet, feta de lluites i solidaritat, és, d'alguna manera, una personificació emblemàtica de la història recent de la seva pròpia nació. De molt jove, va viure activament l'esperança republicana i patí la tragèdia de la guerra civil. Però, la derrota no l'acovardà i, des del 39, treballà en la clandestinitat promovent accions polítiques i culturals. Gairebé la totalitat de les iniciatives de resistència i mobilització popular que es realitzaren a Catalunya durant la dictadura, comptaren amb el coratge i la capacitat aglutinadora d'en Josep Benet. Paral·lelament al seu activisme polític i cultural defensà com a advocat a nombrosos perseguits polítics i escriví una sèrie d'obres de gran valor historiogràfic i de notable utilitat col·lectiva: "Mara gall i la Setmana Tràgica" (1963), "Catalunya sota el règim franquista" (1973), "Marxisme català i qüestió nacional catalana" (1974), "Desfeta i redreçament de Catalunya" (1978),...

Els darrers anys del franquisme participà com a protagonista en les temptatives reeixides de política unitària -Assemblea de Catalunya, Entesa dels Catalans- i el 1977 fou elegit Senador per Barcelona amb el major nombre de vots de tot l'Estat. En l'actualitat es dedica sobretot a tasques historiogràfiques, però també continua essent present en totes les iniciatives orientades a la recuperació cultural i institucional de la seva nació.

Asseguts a un pedrís de devora el Monestir de la Real, Josep Benet va anar descabdellant les seves opinions, tan riques en experiències viscudes i en saviesa política. Vegeu-ne algunes.

-L'any 1978 plantejàreu, en un discurs memorable al Senat, que l'Estat espanyol democràtic tenia el deure

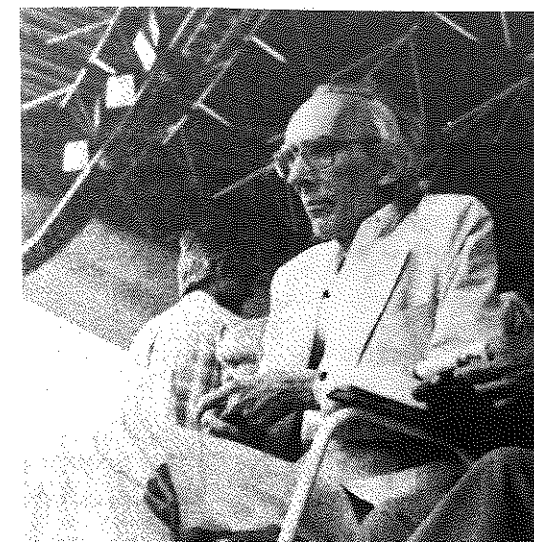
d'assumir la reparació dels mals que el centralisme i el franquisme havien fet a la llengua i la cultura catalanes vuit anys després, creis que ha estat satisfeta la vostra demanda?.

-No, en absolut. L'Estat no solament no ha duit ha terme el compliment d'aquesta demanda de reparació sinó que no està complint en molts aspectes el que disposen la Constitució i els Estatuts d'Autonomia. La Constitució exigeix la protecció de les llengües i les cultures diverses que existeixen dintre de l'Estat. I això no es fa. Hi ha actuacions de l'Estat que són netament anticonstitucionals. Per exemple, la negativa a concedir a València una TV pròpia perquè la llengua pròpia del poble valencià pugui expressar-se en aquest mitjà de comunicació.

-Sabem que feis un cert seguiment de la política de les Balears, què en pensau de la nostra situació?.

-Bé, és realment preocupant que la posada en marxa de l'autonomia hagi estat feta per les persones d'un partit que no ha estat mai autonomista sinó que, al revés, té un dirigent, Fraga Iribarne, que ha estat una persona totalment antiautonomista, inclús contrària als signes d'identitat dels nostres pobles. Per tant, és molt preocupant. I això ha fet que s'hagi perdut una ocasió històrica que hauria pogut ésser si s'haguessin aconseguit uns resultats electorals i haguessin governat unes persones que haguessin jugat seriosament la carta autonòmica. Perquè, evidentment, l'autonomia de les illes, encara que sigui limitada, molt limitada, permet molt més del que s'està fent avui en dia. Respecte als partits polítics, per a mi el gran problema és que els partits polítics mallorquins totalment independents tenen poca força encara i això perjudica, evidentment, una política autonòmica autèntica. Sense tenir partits polítics autènticament independents dels partits polítics generals espanyols és molt difícil, per no dir impossible, realitzar una política autonòmica real.

-Quina és la situació a Catalunya

del nacionalisme d'esquerres?.

-La situació és bastant greu, força preocupant, perquè totes les possibilitats que les eleccions del 77 van descobrir per a l'esquerra nacional catalana en part han aparegut. En vuit anys s'ha passat d'esser l'esquerra majoritària a ésser avui minoritària i dividida molt dividida.

-I sobretot sembla que ha davallat molt la implantació sociològica de l'esquerra catalana, la qual cosa fins i tot és més greu que la seva davallada electoral.

-Sí, molt més greu, molt més forta la seva davallada sociològica que no pas l'electoral. I quines en són les causes? Quins són els errors comesos? Per un costat, la crisi del PSUC ha estat molt dura, la divisió del partit, la crisi posterior. Ha estat un cop molt fort per a l'esquerra, i en part explica aquesta crisi general. Aquesta crisi ha tingut dues conseqüències, una és que hagin abandonat l'acció política una sèrie de persones del PSUC o del seu entorn que havien tingut una actuació política molt important durant la transició. El prestigi social, cultural, s'ha perdut molt i tot això ha portat també una devallada electoral.

L'altra causa és la infeudació cada vegada major del PSC en la política del PSOE. Això ha tingut una influència molt forta en la situació catalana. Per a mi comença això quan el PSC no solament accepta la LOAPA sinó que, a més a més, l'aplaudeix i la defensa, doncs, amb un gran fervor patriòtic, davant l'escàndol de molt gent. Perquè hom podia comprendre que per una sèrie de raons s'hagués acceptat la

LOAPA, però, almenys acceptar-la com a mal menor, i abstenir-se a l'hora de votar, però mai que fossin precisament gent del PSC que al Senat o al Congrés on tenien un grup parlamentari propi, acceptessin amb gran entusiasme la LOAPA. Si la posició d'ells hagués guanyat, si no hi hagués hagut el Tribunal Constitucional, avui la situació de les autonomies seria molt pitjor. A més a més, en el moment que s'acceptava la LOAPA va ésser molt fàcil que se perdés el grup parlamentari. I perdent el grup parlamentari a Madrid, tant al Senat com al Congrés, doncs resulta que es passa a ésser un de tants, amb els mateixos drets que pugui tenir la federació socialista d'Extremadura. Evidentment, en un país que encara ha de construir l'autonomia no té sentit un partit que no tingui autonomia pròpia, no solament autonomia sinó una autèntica independència dels partits centrals.

I els altres grups d'esquerra més nacionalistes, més radicals, encara es tan en un període de formació, encara no han superat l'etapa extraparlamentària. Cal esperar que a les pròximes eleccions al Parlament de Catalunya surin perin aquesta etapa.

-En aquests moments hi ha a Catalunya, sobretot entre la joventut, un increment de la presència de posicions independentistes, quina és la valoració política que en feis?.

-Bé, és cert que es nota, i es nota molt, aquest creixement de les posicions nacionals radicals i independentistes en sectors de joventut, gairebé d'adolescents. És un fenomen molt interessant, jo crec que molt important, perquè es dona no solament en certs sectors de la classe mitjana o petita classe mitjana, com qualche vegada s'hi havia donat, sinó fins i tot en sectors marginals i en sectors de fills de la immigració. És un dels fenòmens importants que s'estan produint a Catalunya i que hauria de fer reflexionar molt el govern central i els partits que li donen suport. Quan això es produeix és perquè hi ha uns motius, que moltes vegades no són intel·lectuals.

-L'any 1982 el PSOE va obtenir la majoria absoluta amb una oferta de canvi polític. Ara, quan ja ha acabat la legislatura, com valorau l'actuació del Govern de Felipe González?.

-Bé, de canvi relativament n'hi ha hagut poc. El que ha estat més positiu d'aquest govern és que s'ha consolidat la democràcia i que, per primera vegada, durant quatre anys hi ha hagut un govern d'un partit que es diu socialista. I això realment és positiu ja que dins l'Estat Espanyol no s'havia donat mai. Ara bé, canvi, canvi, realment molt poc. I moltes vegades el canvi ha estat negatiu. Jo crec que s'ha fet una política de centre-dreta, molt semblant a la que hauria fet UCD, en alguns aspectes potser menys progressista de la que hauria fet la mateixa UCD per una sèrie de raons. Però, canvi, canvi, realment n'hi ha hagut molt poc. Tant en el camp militar, com en el camp de la política internacional, ... I els canvis que semblava que hi havia d'haver en els primers temps, després han desaparegut. Canvis en la política internacional jo no en veig pràcticament cap. Al revés, en certs aspectes un retrocés molt fort: expulsió del Front Polisari, entrada a l'OTAN. El que realment hi ha hagut, i això és positiu, són algunes lleis que calia fer i s'han tirat endavant, i són mínimament progressistes, però desgraciadament aquestes lleis venen compensades per altres que s'han votat en aquesta legislatura o s'han mantingut que són totalment reaccionàries.

-Dels Països Catalans, en termes polítics, ja només en parlen els partits d'esquerra nacionalista, bona part d'ells extraparlamentaris. Creis que seria oportú iniciar un moviment de recuperació de la idea dels PP.CC.?

-Bé, jo crec que més que recuperació de la idea, que continua existint i florent, el que convendria de debò és posar una marxa, i exigir que se complís, una sèrie d'actuacions que inclús són perfectament constitucionals i que no s'han posat en marxa. Perquè als Països Catalans els hem de construir des de baix, des de la base. Jo crec que és una idea que existeix, que continua existint. Però, amb una afirmació purament retòrica no guanyariem gaire. Jo crec que el que cal, i això pot ésser una tasca d'aquests partits que deim extraparlamentaris, és exigir que es compleixin, que es duguin a terme en aquest camp, tota una sèrie d'actuacions que són plenament constitucionals i algunes d'elles fins i tot consten d'una manera clara en els Estatuts

d'Autonomia, començant pel de les Illes. Jo crec que en el cas dels PP.CC. és l'hora de passar de la retòrica a l'actuació. Com deia Alexandre Jaume -el diputat que fou afusellat aquí, a Ciutat, aviat farà 50 anys- el dia que cadascun dels nostres països sigui plenament conscient, als PP.CC. no hi ha ningú que els aturi i es convertiran en una realitat.

-Creis que la llengua i la cultura catalanes podran alliberar-se del perill de la homogeneïtzació que provoquen les noves tecnologies de la comunicació si no compten amb un poder estatal que les protegeixi clarament i amb la fermesa necessària?

-Si no hi ha una plena consciència dins la societat d'aquesta necessitat i després un mínim de mitjans estatals al servei de la llengua i la cultura, aquestes estan condemnades a morir en un termini més o menys ràpid. Si les grans cultures i les grans llengües, exceptuant l'anglès, avui ja tremolen, que farem les altres. Per això, jo crec que tota política avui a casa nostra ha de tenir present l'existència d'aquest perill i ha d'actuar tenint-ho en compte. No es pot parlar i actuar com fan els grans partits, com si ja fóssim un país normal i normalitzat en la qüestió lingüística, com si tot ja està acabat. No, estam molt lluny de tenir la normalitat, i fins i tot quan tinguem la normalitat ens haurem de defensar de les multinacionals de la comunicació i dels grans idiomes universals que són els que s'estan imposant, i sobretot d'un sol idioma, que pot ser molt útil com a mitjà de comunicació entre tots els pobles però que no podem tolerar de cap manera que ofegui del tot les identitats de cada nació.

Reflexions sobre el "Documento de bases para la elaboración del Estatuto del Profesorado"

Aquest és un document elaborat per una comissió d'experts, anomenada pel ministre d'Educació i Ciència, per establir unes bases que servessin per redactar l'Estatut del Professorat. (1)

Document que necessàriament s'ha d'emmarcar dins una dinàmica de reforma educativa general, no sempre global però, que s'ha proposat dur a terme el Govern del PSOE, i que afecta tots els nivells educatius, inclús l'Universitari, encara que es tracti en exclusiva del professorat, a més de la corresponent modificació dels nivells educatius.

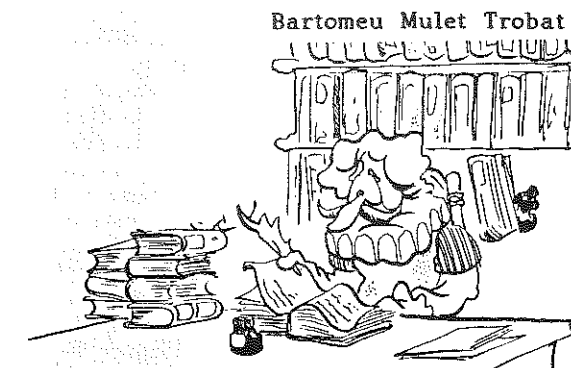
Si bé el document aquí analitzat, segons la Comissió redactora, s'ha elaborat sense cap tipus de pressió ni ingerència de part del Govern, està dins la línia reformadora iniciada amb la LODE, amb els seus corresponents pros i contres que aquí no cal presentar. (2)

En principi, els objectius són positius el que passa és que segurament no tothom interpreta de manera tan optimista la renovació educativa, com en aquest document de discussió es deixa entreveure. Encara que probablement anirà a missa amb molt poques modificacions, com és costum amb les propostes progovernamentals.

El primer tema que pot crear divisió d'opinions és el de la futura estructuració dels nivells educatius, de la que depenen quasi tots els punts de la reforma, si realment s'han d'estructurar de manera interrelacionada.

Aquesta reforma abastaria els següents nivells: a) Educació Infantil, de 0 a 6 anys, nivell no obligatori, que va cobrant una gran importància des del punt de vista socio-pedagògic, i al qual la Comissió hauria de donar una major atenció. El document, però, no va més enllà de mantenir un cert respecte a aquest nivell, sense entreveure's una vertadera alternativa a la situació actual, en aquest cas els educadors d'aquest nivell es situen en desavantatge.

b) El nivell d'Educació Primària, de 6 a 12 anys, que correspon als primers nivells de l'actual ensenyança bàsica, el qual seria cobert pels Professors diplomats a les Escoles Universitàries d'EGB, o de primer cicle de la Universitat.

Bartomeu Mulet Trobat

c) Nivell d'Educació Mitjana, de 12 a 15 anys, com escaló entre l'Educació Primària i la Secundària. A fi de facilitar el tronc comú de l'ensenyança mitja, es suprimeix el primer cicle de la Formació Professional. D'aquest nivell se n'encarregarien els llicenciats, significat això la desaparició de les especialitzacions dels mestres de la Primària.

d) Educació Secundària, de 15 a 18 anys, dedicada a l'anomenada ensenyança mitja, amb voluntat de superar l'actual divisió entre BUP i FP de segon grau, i aconseguir una ensenyança única o unificada.

Aquesta nova estructuració afecta de pla a dos aspectes: a) A la formació del professorat (tant inicial com continuu o permanent), b) A la dedicació assignada als diferents tipus de professorat que sortirà de la Universitat.

A nivell de professorat, per exemple, implica que els actuals professors d'EGB de cicle superior hauran d'aconseguir acabar algun tipus de llicenciatura amb un màxim de sis cursos, o s'haurà d'arbitrar alguns tipus de solució que permeti la seva continuïtat en aquest nivell educatiu a l'educació mitjana.

Es evident que la formació dels mestres ha de canviar radicalment. La Formació dels professionals de l'Ensenyança, en general, i segons se'n recomana a les bases, cal que s'imbriqui perfectament dins la Universitat. Es recomana una duració de quatre cursos de formació teòrico-pràctica pels mestres, degut a que actualment la

seva formació es considera curta en el temps i en el currículum. La formació en el nivell mitjà i secundari, també necessita una substancial modificació, per això en el Document es parla de la necessitat d'incloure en el currículum de les carreres dedicades a la docència una preparació psico-pedagògica de llarga durada.

Es proposa una nova forma d'accés a la funció pública valorant-se aspectes que fins ara no s'han tengut en compte per poder superar les tradicionals oposicions. El sistema proposat sembla més racional i manco massificador. Si es té present que la funció de l'ensenyament no ha d'esser estrictament docent, es fa necessària una adequació de les dedicacions i llocs de treball. Això implica un tipus de selecció superadora de l'actual. Ara bé, aquesta selecció no deixarà d'esser bastant subjectiva mentre no es trobin criteris objectivitzadors per a reclutar i redistribuir els ensenyants.

Tot això connecta amb la promoció dels ensenyants, que fins ara no educa, amb criteris competitius, però, segons els de la Comissió, dirigit a aconseguir un cos únic d'ensenyants i facilitar la interrelació entre els diferents cossos. La promoció professoral no universitària parteix del concepte de mèrits i que no es vol limitar a la simple antiguitat. Vol aconseguir un professorat capacitat i al mateix temps estimulat, convenientment format i incentivat. És l'anomenada carrera docent i que connecta plenament amb el tema de la mobilitat territorial.

La mobilitat territorial vol esser aplicada en termes de flexibilitat, però amb criteris poc autònoms, si bé in tuebix la qüestió de la llengua, i com sempre només queden, bàsicament, contemplades les Comunitats Autòniques anomenades històriques. La nostra Comunitat entra dins la dinàmica general de trasllats i en aquest aspecte es veu rà perjudicada.

En síntesi les propostes de la Comissió redactora de les bases per a l'Estadut del Professorat són:

a) Proposta d'un nou sistema de formació inicial del professorat, amb l'incardinació a la Universitat. Aquesta formació inicial haurà d'acomodar-se a les necessitats dels distints llocs de treball docent.

b) Es suggereix un sistema de selecció recolzat en el procés de formació i així garantir l'entrada dels professionals més capacitats en coneixements, apti-

tuds i competències professionals. Es vol obrir una via perquè els mestres-licenciats puguin accedir a tituladors d'escola Universitària i col·laborar en la incorporació de la visió pràctica de l'ensenyança, així com la possibilitat d'incorporar diplomats com col·laboradors o associats. Aquestes directrius valen per a la Segona Ensenyança.

c) Introducció de criteris qualitatius en la promoció i mobilitat dels professors amb plantejaments de carrera docent. Aquest és un dels punts més conflictius, generador probablement d'una forta competitivitat.

d) Millorament gradual de la qualitat de l'Educació i Ensenyança.

e) Dignificació de la professió docent.

(3). Objectius que vists així no seria negatiu assolir, però una lectura més detinguda ens fa veure que alguns dels punts entren en contradicció. A més, la realitat del sistema educatiu no pareix acceptar una reforma que no respecti més les situacions actuals, amb la participació dels sectors implicats, i que no incorri en greuges comparatius.

Es aquest un document que pot resultar conflictiu per la multitud d'interessos que toca. Es una voluntat inicial de canvi del sistema educatiu, que s'enfoca a mig plaç, amb poques possibilitats a llarg plaç. Per altra banda no es veu clar quins seran els mitjans amb què es podrà comptar per dur a terme aquestes reformes.

Ara bé, l'objectiu d'aquest document és primordialment defensar els drets i els deures del professorat (llibertat d'expressió, de càtedra, dret de participació, a la sindicació i associació, econòmics, etc., que són els drets, assistència a cursos i curssets, esforçar-se per arribar a millorar la qualitat tècnica de l'ensenyança, participació a les diverses activitats del centre i en el seu govern, etc, són els deures). Qüestions que no són de tanta novetat, i que presenten a l'ensenyant com un funcionari reproductor dels plantejaments de l'Administració, que corr el perill de tenir el seu punt de mida en la seva promoció professional de manera burocratitzada. Aquest esperit de fer "carrera" és afavoridora de la insolidaritat amb els companys de professió com sol succeir en la lluita pels càrrecs i poltrones a la Universitat.

Presenta un enfocament difuminat dins una xarxa problemàtica de reformes que tenen difícil connexió entre elles.

Qui defensa la mar, la terra i l'aire?

Joan V. LILLO COLOMAR

La democràcia ens ha obert el camí cap a les llibertats més importants de llibertat col·lectiva i de pensament. L'home posa en ordre les seves relacions, fa normes que es tableixen principis de convivència, regula el seu moviment amb l'intent de respectar la llibertat de tots. Vol donar justícia i, fins i tot, més igualtat, riquesa i bon viure.

La Policia Nacional, la Policia Municipal i la Guàrdia Civil són els cossos armats que fan que les lleis i les normes es compleixin, o bé denuncien, i la justícia castiga les infraccions.

Milers i milers d'home viuen a les ciutats i pobles, van en cotxes fan cases, compren, venen, juguen, estudien, es moren, es casen o es separen: tot vol esser regulat i ben duit.

Mentrestant, fems, olis lleixius, milers de productes químics diferents lleven l'alè i la vida a la mar, a la terra i a l'aire.

Mentrestant, les excavadores obrin camins enmig de garrigues, olivars, marjades, marines i alzines per fer més cases, des d'on els homes puguin fruit moltes vegades de les postes de sol per sobre el mar.

Mentrestant, s'obri la veda i els caçadors surten a matar. Es un esport...

Mentrestant, el futur camina, els cotxes marxen, les discoteques cremen llum, el suc alcohòlic i el fum, les preocupacions diàries de l'home, les seves alegries,

les seves vestimentes a la mode, l'home content per tenir una feina, es clau orgullós al seu temps.

Els diaris ho duen tot surten cada dia, parlen de l'home i les seves relacions.

Tot es vol dur ben duit.

Jo tenc dret a demanar el vol viu de l'au cell, la fullaca de l'alzina o el senyal deixat per una serp sobre l'arena.

Però, el caçador paga la llicència per matar, i no és tothom l'au cell que vola, ni l'alzina de qui la vol tal com és, ni la serp de qui vol platges verges.

La flora i fauna marines vivien on ara mateix surten les brutors dels hotels, els esparvers ja no fan niu on el feien, ni el falcó ni les milanes. Ecara en viuen de marts, mostels i genetes?

Una cova de mil anys es troba i destrossa en

un dia. Quins són els drets dels que surten, coneixen i estimen l'au cell, l'arbre, el mamífer o el rèptil? Quins són els drets d'aquests animals, terres i arbres? De qui és Cala d'Or, Illetes, Magalluf, Santa Ponça, S'Arenal, Port d'Alcúdia, Ca'n Picafort, la Colònia de Sant Jordi i la de Sant Pere, Cala Figuera i Mondragó, Porto Cristo i Porto Colom, Cala Blava, Son Serra de Marina el Port de Pollença, la Tuent, Portals Nous, Cala Agulla, Cala Ratjada, Cala Santanyí, Cala Llonga, Formentera... PROPIEDAD PRIVADA: PROHIBIDO EL PASO. Les seves zones humides, els seus endemismes, la flora i la fauna de la mar i de la terra. I l'aigua? Es cert que volen fer més embassaments i posar tuberries a la Serra? Qui i per què?

Qui defensa la mar, la terra i l'aire a les Illes?

ELECCIONS A CORTS GENERALS 1986

BALEARS

DIPUTATS

candidatura presentada per

PSM ESQUERRA NACIONALISTA

**D. MATEU MORRO MARCE
D.ª MARIA JUAN BENEJAM
D. JOAN PERELLO GINARD
D. ANDREU MURILLO TUDURI
D. ANTONI SANSO SERVERA
D. ANDRES MATAS JAUME**

Suplents

**D. LLORENÇ RIGO PORTELL
D. JOSE SANSO ROIG
D. BERNAT AGUILO SIQUIER**

PSM

ESQUERRA NACIONALISTA